

КААИТЕХН.

873к

ΝΕΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

ΕΞΕΔΟΘΗ ΥΠΟ ΤΟΥ

ΓΕΝΙΚΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΟΥ ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΟΣ ΑΛΒΕΡΤΟΥ ΣΠΕΕΡ

ΣΥΝΕΤΑΧΘΗ ΥΠΟ ΡΟΥΝΤΟΛΦ ΒΟΛΤΕΡΣ

1940

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ: ΛΑΟΣ ΚΑΙ ΚΡΑΤΟΣ - ΒΕΡΟΛΙΝΟΝ

Koppl: 873K

4643

NEUE DEUTSCHE BAUKUNST

HERAUSGEGEBEN VOM
GENERALBAUINSPEKTOR FÜR DIE REICHSHAUPTSTADT
ALBERT SPEER

DARGESTELLT VON RUDOLF WOLTERS

VR

1940

VOLK UND REICH VERLAG BERLIN

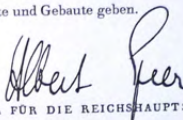
Unter den Bauaufgaben des Großdeutschen Reiches nimmt die Neugestaltung deutscher Städte eine besonders wichtige Stelle ein.

Eine Reihe von großen Städten wird nach dem Willen des Führers durch die Anlage repräsentativer Plätze und Straßenzüge neue Mittelpunkte bekommen, an denen sich das Bauen für die kommende Zukunft orientieren soll.

An erster Stelle steht die Neugestaltung der Reichshauptstadt. Ebenso werden München als Hauptstadt der Bewegung, das Reichsparteitaggelände in Nürnberg, Hamburg als Stadt des Außenhandels und Linz im gleichen Sinne neugestaltet.

In den vergangenen acht Jahren seit der Machtergreifung durch Adolf Hitler ist das neue Bild der deutschen Städte bereits in einer Reihe von großen Bauten sichtbar geworden.

Das vorliegende Buch soll einen Überblick über das bisher Geplante und Gebaute geben.

GENERALBAUINSPEKTOR FÜR DIE REICHSHAUPTSTADT

Ἡ ἀναμόρφωσις γερμανικῶν πόλεων ἔχει μιὰ ἰδιαιτέρως σημαντικὴ θέσι μετὰ τῶν ἔργων τοῦ Μεγάλου Γερμανικοῦ Κράτους.

Μία σειρά μεγάλων γερμανικῶν πόλεων πρόκειται νὰ ἀποκτήσῃ, σύμφωνα πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ Φύερερ, νέους πυρήνας μετὰ τὴν κατασκευὴν μεγαλοπρεπῶν δρόμων καὶ πλατειῶν, στοὺς ὁποίους θὰ προσανατολίζεσθαι στὸ μέλλον ἡ ἀρχιτεκτονικὴ.

Στὴν πρώτη γραμμὴ εὐρίσκειται ἡ ἀναμόρφωσις τῆς πρωτεύουσας τοῦ Κράτους. Ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα ὁ ἀναμορφωθῆναι ἐπίσης τὸ Μόναχον ὡς πρωτεύουσα τοῦ κινήματος, ὁ χῶρος τῶν συνελεύσεων τοῦ Κόμματος στὴν Νυρεμβέργη, ἐπίσης τὸ Ἀμβούργον καὶ τὸ Λίντς ὡς πόλεις τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου.

Κατὰ τὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἀναλήψεως τῆς Ἀρχῆς ἀπὸ τὸν Ἀδόλφον Χίτλερ, ἔχει ἤδη φανερωθῆ ἡ νέα εἰκὼν τῶν γερμανικῶν πόλεων σὲ μιὰ σειρά μεγάλων κτιρίων.

Τὸ παρὸν βιβλίον πρόκειται νὰ δώσῃ μιὰν ἰδέαν ἀπὸ τοῦ ἔχει μελετηθῆ καὶ κατασκευασθῆ ὡς τώρα.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ ΣΠΕΕΡ

Γενικὸς ἀρχιτεκτονικὸς ἐπιθεωρητὴς τῆς πρωτεύουσας τοῦ Ράϊχ

ΝΕΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

«Κανένας λαός δεν ζή περισσότερο από τὰ έργα τοῦ πολιτισμοῦ του.»
Αδόλφος Χίτλερ

Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ εὐρίσκεται ἐπὶ κεφαλῆς τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν. Ἡ μεγίστη ἀκμὴ τῆς ἀρχαιότητος, τοῦ μεσαίωνα καὶ τοῦ μπαρόκ, φανερώθηκε πρὸ πάντων στὴν ἀρχιτεκτονικὴ. Συμπαρέσυρε τὶς ἄλλες τέχνες πρὸς τὰ ἐπάνω, ὑπῆρξε ὁ δὴμιός καὶ τὸ πλαίσίό των. Ὑπῆρχαν βέβαια πάντοτε χρονικὰ διαστήματα ὅπου εὐρέθησαν ἐπὶ κεφαλῆς ἡ ζωγραφικὴ ἢ ἡ πλαστικὴ. Ἄλλοι ἐποχὲς αὐτὲς σπάνια καθρεπτίζουσαν παρελθὸν γενικοῦ καλλιτεχνικοῦ καὶ πολιτικοῦ μεγαλείου. Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ ὁμῶς συνεδέετο πάντοτε στὰ σπουδαιότερα τῆς ἔργα μὲ πραγματικῶς μεγάλες ἐποχὲς. Προσεκολλᾶτο σ' αὐτὲς, τὶς ἐνεσωμάτωνε, τὶς συνήρπαζε σὲ ἀφάρτα σύμβολα, ποὺ ἐξοῦσαν πολὺ περισσότερο ἀπὸ τὶς ἐκδηλώσεις ἄλλων τεχνῶν, αἰῶνες καὶ χιλιάδες χρόνια μετὰ τὴν ἐποχὴ τους. Τὰ κτίρια ἔμειναν ὑπερφηάνεια τῶν κατοίκων τῶν πόλεων καὶ τῆς ὑπαίθρου σὰν τὰ φανερότερα δείγματα μεγάλου παρελθόντος. Γιὰ τὶς δυνατὲς ἐποχὲς ἡ ἀρχιτεκτονικὴ δὲν ἦταν οὔτε παιχνίδι, οὔτε πολυτέλεια, ἀλλὰ μιὰ αὐτονόητη ἀνάγκη. Οἱ λαοὶ καὶ οἱ ἀρχηγοὶ των ἠσθάνοντο ἐσωτερικὴ ὑποχρέωση καὶ ἀνάγκη νὰ δώσουν δείγματα τοῦ ἑαυτοῦ των καὶ τῆς ἐποχῆς των σὲ πέτρινα μνημεῖα.

Ἔτσι εἶνε δυνατόν νὰ διακρίνομε καὶ σήμερα ἀκόμη ἀπὸ τὰ κτίρια τὶς μεγάλες ἐποχὲς τῆς ἱστορίας. Ὅπου λείπουν τὰ γνωρίσματα αὐτὰ, σπανίως μόνο μαρτυροῦν συγγράμματα ἢ παραδόσεις γιὰ περασμένους δυνατὲς ἐποχὲς.

Ἐὰν μιλοῦμε σήμερα γιὰ «νέα γερμανικὴ ἀρχιτεκτονικὴ» καὶ νομίζομε ὅτι μπορούμε νὰ παρουσιάσομε μερικὰ σχετικὰ μὲ εἰκόνες καὶ προπλάσματα, δὲν τὸ κάνομε ἀπὸ ὑπερεκτίμηση τῆς ἐθνικῆς μας ἐργασίας, ἀλλὰ γιὰτὶ εὐρισκόμεθα σήμερα σὲ ἐποχὴ ἐντατικῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς δημιουργίας καὶ γιὰτὶ ἔχομε συγχρόνως ὑποχρέωση καὶ βέληση νὰ οἰκοδομοῦμε, ἐπομένως νὰ ἀσχολοῦμεθα καὶ γιὰ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν.

Γιὰ νὰ ἀντιληφθοῦμε τὴ φύση καὶ τὰ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὰ τῆς νέας γερμανικῆς ἀρχιτεκτονικῆς, εἶνε ἀπαραίτητο ἓνα βλέμμα στὸ πρόσφατο παρελθόν. Οἱ ἀρχὲς τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνα παρουσίασαν μιὰ τελευταία ἀκμὴ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς δημιουργίας. Ὁ κλασικισμὸς ἀνανεώνει ἄλλη μιὰ φορὰ τὴ μορφή καὶ τὸ περιεχόμενο τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, γυρίζοντας στὶς ἑλληνικὲς ἐκτείνες μορφὲς ποὺ ὑποδηλώνοντο πάντα ἀπὸ τὸν καιρὸ

της μεγάλης αττικής εποχής. Η Γερμανία έχει με τον Σίγκελ τον τελευταίο μεγάλο αρχιτεκτονό της που καθιέρωσε να βάλει την σφραγίδα του σε μια ολόκληρη εποχή.

Με το θάνατο του Σίγκελ και άκομη στην εποχή του, αρχίζει να καταρρέει η αυθεντική ασφάλεια της αρχιτεκτονικής. Αρχίζει μια εποχή διαρκείας εκατό έτων που βρίσκεται πολιτικά και από απόψεως πολιτισμού σε απόσυρση και που μέλει επί των ημερών μας αντικαταστάθηκε στην Γερμανία καθώς και μερικώς χάρη της Εύρωπης από δυνατές δημιουργικές δυνάμεις.

Έκείνο που προεκάλεσε την αναστάτωση στην πολιτική, εκπολιτιστική και δι'αυτών στην αρχιτεκτονική ζωή, ήταν η βιομηχανοποίηση: κάτι το έντελως νέο και έννοια της βρμητικής του προόδου άράνταστα ανατροπική.

Νόμοι ύφιστάμενοι από πολλού δεν μπορούσαν να αντιταχθούν στο νέο αυτό, το κράτος έγινε αδύνατο.

Η απολυταρχία είχε αντικατασταθῆ από τον άστικό κόσμο, που ήταν άκομα ασχημάτιστος ως σύνολο και δεν ήταν σε θέση να δημιουργήσει με τάξη και πρόβλεψη. Στην αρχιτεκτονική η βιομηχανοποίηση έφερε μια

άπορασιτική ανατροπή, κυρίως γιατί η χειροτεχνία που έστηριζετο έως τότε σε γνώσεις και δυνατότητες

που απέκτηθησαν με έργασια αιώων, έχασε το στερεό έδαφος. Με την μηχανή γεννήθηκε η βιομηχανική

εκτέλεση έργων, που γινόντουσαν προηγούμενας από άτομα και είχαν πάντοτε τη σφραγίδα του τοπίου

και του λαού. Σιδηρόδρομοι έσυντόμευαν το χρόνο και έγεγούρωσαν το χώρο. Τα μεγάλα έμπορικά κέντρα

έγιναν άνετα και σύντομα προστά. Άνθρωποι μετανάστευαν από την θκαύρο στις πόλεις όπου οι βιομηχανίες

άνεπτύσσοντο έλο και γρηγορότερα. Οι παλαιές πόλεις απλώθηκαν σε λίγες δεκαετηρίδες έξω από τα τείχη

τους. Ηύξαναν άκανόνιστα γιατί η οικονομία και η ιδιωτική περιουσία μεγάλωναν κι'αυτές άπερίεργα.

Άπέκτησαν τη δύναμη που είχαν ως τότε το κράτος και οι ήγεμονες. Το κράτος δεν έξασκουσε πλέον

θετική καθοδήγηση. Δεν άνοιγε δρόμο αλλά έβραζε έβρια στο «νέο». Οι διατάξεις και οι νόμοι έγώλωναν

και έδοκιμάζαν μόνο να διορθώσουν τις ζημιές η — αν ήταν δυνατό — να τις άποτρέψουν. Έπειδή η

άστική τάξη δεν άποτελούσε δημιουργική συμπαγή δύναμη με ένιαία θέληση, άραιρότερες έτσι από την αρχιτεκτονική

μια βάση που της ήταν πάντα, και έπρεπε να είναι και τώρα, άπαραίτητη προϋπόθεση.

Έτσι με τους σκοπούς της αρχιτεκτονικής έχάθηκε και η αρχιτεκτονική μορφή. Ο αρχιτέκτων παρερρηχόταν

τους κυρίως σκοπούς — που δεν μπορούσαν να βρίσκονται παρά στην πολεοδομία — άρχισε να αναζητή

ρυθμούς. Όλοι οι ρυθμοί του παρελθόντος άνέζησαν και πάλι. Το πολύχρωμο όμως αυτό μέγμα ρυθμών δεν

κατάρθωσε να άναζωογονήσει την εικόνα της νέας πόλεως. Οι πέτρινοι σωροί των άναπτυσσομένων πύλων

έγιναν μάλλον άψυχες κατασκευές που με μια άχαρη θάλασσα σπιτιών έσοκέπαζε και κατέστρεφε έντελως

τους παλινός πυρήνες των πόλεων. Έτσι το τέλος του 19ου αιώνα βρέθηκε με τον έκλεκτισμό πρό έρείπιων

της αρχιτεκτονικής.

Τον καιρό εκείνο μερικοί άνδρες άνεγνώρισαν ότι οι άπαιτήσεις της εποχής δεν μπορούσαν να ξεαντιληθούν

σε αναζήτηση «νέων» μορφών, αλλά μάλλον ο αρχιτέκτων έπρεπε να αισθανθῆ τον έαυτο του ύπαιθρου

άπέναντι ενός γενικού αρχιτεκτονικού θέματος. Το ένιατο αυτό θέμα δεν περιελάμβανε μόνο τις αισθητικές

και τεχνικές δυνάμεις και επιδράσεις, αλλά έξ ίσου τις όργανοτικές και κοινωνικές. Ο αρχιτέκτων δεν

μπορούσε πλέον να τις άγνοήσει. Έπρεπε να τις δαμάσει σαν γενικούς κατασκευαστής, σαν διευθυντής μιας

μεγάλης όρχήστρας. Έτσι, πρό του πολέμου ήδη, φανερώθηκαν μεμονωμένα συμπτώματα μιας νέας πολεοδομίας.

Ο άγών όμως για την έπιβολή των νέων αντίληψων δεν μπορούσε να γίνη με έπιτυχία. Έκτός από τους

ζωικούς χυμούς που ύπήρχαν στο έδαφος του τότε κράτους, ύπήρχαν και ίσχυρότερες δυνάμεις που άντι-

δρούσαν σε κάθε βλάστηση. Το κράτος της εποχής εκείνης δεν ήταν λαϊκό κράτος, ήταν ύπηρεσία για την

δικτατορία των μόνων που έσυντάσσοντο με συμβιβασμούς μεταξύ των κομμάτων. Οι πρωτοποριακές όργανο-

ενός Τέσσονοβ, ενός Σούμαχερ, ενός Μουτζέιους, δεν μπόρεσαν να διαπεράσουν το σύνολο. Άκόμα λιγότερο

ήταν δυνατό να γεννηθῆ άπάνω στις τότε κρατικές και κοινωνικές βάσεις μια νέα αρχιτεκτονική, έπαικτο

νομένη στα μεγαλοπρεπή δημόσια κτίρια, δηλαδή στην κυρίως περιοχή της. Ότι η αρχιτεκτονική δεν μπόρεσε

να άναπτυχῆ μετά τον χαμένο πόλεμο, δεν είναι άξιο άπορίας. Μπορούσε να στηριχθῆ μόνο εκεί όπου έπρε-

λαός έδηλόγησε τη βέληση του πέν άνωμένη κοινότης, όπου έ σκοπέσ και με αυτόν ή βέληση γιά δημιουργία προήρχοντε από το λαό. Έτσι το νέο κράτος του Άδόλφου Χίτλερ βρήκε και στην περιοχή της άρχιτεκτονικής ένα χάος, όπου μόλις διαφαίνονται οι καλές τάσεις.

Η επανάσταση του 1935 είνε γιά τη Γερμανία μία άνακτροπή σέ όλες τις έκδηλώσεις της λαϊκής ζωής. Έν παραλλήλου πρής την πολιτική και κοινωνική άνακαινίση, άρχίζει γιά την τέχνη μία νέα περίοδος. Ο Άρχηγός της Γερμανίας, ο Άδόλφος Χίτλερ, άναλαμβάνει έ ίδιος αυτή την άποστολή. Η άρχιτεκτονική προσελκύει ιδιαίτερές την αγάπη του. Τάξη και σαφήνεια είνε οι δυο σκοποί που επιδιώκονται.

Η εργασία άρχίζει από τη βάση. Στην άρχή δέν πρόκειται γιά το «ρυθμό», τη μορφή. Πρόκειται μέλλον γιά την έκείλουθη βασική άρχή : ή νέα γερμανική άρχιτεκτονική πρέπει νά προέρχεται από το περιεχόμενο της νέας ζωής. Πρέπει νά συμβολίζει με πέτρινα έργα το λαό και την εποχή του. Πρέπει επομένως νά βρη μέσα από την άποστολή της, μόνη, το δικό της περιεχόμενο, την ιδιαίτερη μορφή της.

Η βέληση αυτή απλώνεται περισσότερο παρά ποτέ σέ όλόκληρο το γερμανικό ζωτικό χώρο και δημιουργεί συνειδητά περιεχούσα το σύνολο: Η όργάνωση του χώρου δέν είνε απλώς έννοια της εποχής μας, είνε ιδιαίτερες χαρακτηριστική γι'αυτήν και μοναδική. Ότι μεγάλο κατασκευάζεται επιβάγεται στο σύνολο και τόν όργανωμένο χώρο. Πόλεις και ύπαιθρος άποικούν την ιδιαίτερη σημασία τους μέσα στο πλαίσιο του συνόλου.

Τό Βερολίνο γίνεται και άρχιτεκτονικός ή πρωτεύουσα του Κράτους, ή Νυρεμβέργη ή πόλις των συνκεντρώσεων του Κόμματος, τό Μόναχο ή πρωτεύουσα του Κινήματος, τό Άμβούργο ή πόλις του έξωτερικού έμπορίου, τό Γκράτς ή πόλις της λαϊκής άνωρύθωσης κτλ. Οι πρωτεύουσες των νομών νά άποκτήσουν τη συμβολική έννοια τους μέσα στο σύνολο, άνάλογα με την ιδιαίτερη των θέση και σημασία μέσα στο κράτος. Οι πύργοι των ταχυτάτων και οι πολιτικές σχολές μοιράζονται πρής ανατολής και δυσμάς, στο μέσον της χώρας και στα σύνορα, σχηματίζοντας νέα κέντρα που συμβολίζουν την ιδέα του κράτους και της ένότητος του λαού.

Στη συνέλευση της έλευθερίας του κόμματος στα 1935, ο Άδόλφος Χίτλερ διετύπωσε σέ προγραμματικό λόγο τις σκέψεις που άποτελούν την βάση της νέας άρχιτεκτονικής. Στο λόγο του είνε μεταξύ άλλων τά εξής: «Είνε άδύνατο νά φέρουμε την κατασκευή μνημείων του Κράτους ή του Κινήματος στα άνάλογα μεγέθη των τελευταίων δυο ή τριών αιώνων, ένθ αντίθέτως ή έκφραση των άστικών δημιουργιών στο πεδίο της ιδιωτικής ή και της καθαρώς κεφαλαιοκρατικής άρχιτεκτονικής ενισχύθηκε και αύξήθηκε πολλαπλάσια. Ότι έδωσε στις πόλεις της αρχαιότητος και του μεσαίανος τά χαρακτηριστικά τους γνωρίσματα, δέν ήταν τό μέγεθος των ιδιωτικών κτιρίων, όσο κυρίως τά πολύ σημαντικότερα μνημεία της ομαδικής ζωής. Αυτά δέν ήταν άνάγκη νά άναζητηθούν με κόπο, αλλά άπ'έναντίας έπεσσίαζαν τά κτίρια της άστικής ζωής. Όταν τά χαρακτηριστικά γνωρίσματα των σημερινών μεγαλουπόλεων μας είνε κυρίως έμπορικά καταστήματα, ξενοδοχεία, κτίρια γραφείων με μορφή ούρανοξύστων κτλ. δέν είνε δυνατόν νά γίνη λόγος ούτε γιά τέχνη ούτε γιά πραγματικό πολιτισμό. Έδώ θά έπεβάλλετο σερμη παραμονή στην απλότητα. Δυστυχώς όμως κατά την άστική κεφαλαιοκρατική ζωή. Η μεγάλη όμως έκπολιτιστική άποστολή του Έθνικοσοσιαλισμού έγκριεται άκριβώς στην εγκατάλειψη της τάσεως αυτής.»

Με τόν νόμο περί άναμορφώσεως γερμανικών πόλεων ο Φύρερ έδωσε τις νομικές βάσεις που είνε απαραίτητες γιά την άνοικοδόμηση. Γιατί δέν πρόκειται πιά γιά μεμονωμένες προσπάθειες: ρύθμιση κυκλοφορίας, έξυγίανση των παλαιών συνοικιών, δημιουργία συνοικισμών, δημιουργία ζωνών πρασίνου κτλ., γιά τις όποιες θά έφθανε έν άνάγκη το ίσχιον δίκαιον. Πρόκειται μέλλον γιά τη δημιουργία νέων πυρήνων στις πόλεις, νέων οικοδομικών κέντρων μεγέδους τοιούτου, ώστε νά επιβάλλονται σέ κάθε ιδιωτικής πρωτοβουλίας κατασκευή. Στην άνοικοδόμηση όμως των πυρήνων περιλαμβάνεται κατ'άνάγκην ή λύσις όλων των άλλων πολεοδομικών ζητημάτων.

Το σχήμα, ή εξωτερική μορφή τών νέων κτιρίων προκύπτει από τὸ περιεχόμενό των, τὴν έννοια καὶ τὸ σκοπὸ των. Τὰ κτίρια αὐτὰ ἐξυπηρετοῦν τὸ σύνολο τοῦ λαοῦ: Ἐίναι αἰθουσά, θέατρα καὶ χῶροι γιὰ ἐορτές. Ὅλα τὰ ἄλλα νέα κτίρια τοῦ Κράτους καὶ τοῦ κινήματος συγκεντρώνονται μαζὶ τοὺς σὲ κλειστοῦς ἐντυπωσιακῶς σχηματισμοῦ καὶ ἀποτελοῦν μεγαλοπρεπεῖς δρόμους ἢ πλατεῖες. Αὐτὰ θὰ ἀποτελέσουν τὴν νέα κερυαῖδα καὶ τὸ κέντρο τῶν σημερινῶν μας πόλεων.

Ἡ μορφή καὶ ἡ ἔκφραση αὐτῶν τῶν κτιρίων καὶ ἑορταστικῶν χώρων εἶνε χωρίς προηγούμενο στὴν ἱστορία μας. Γιατὶ τὸ μοναδικὸ, νέο περιεχόμενον, καθορίζει τὴ γενική μορφή. Προέκυψε ἀπὸ τὴν ὀργάνωση τῶν πρώτων συγκεντρώσεων τοῦ Κόμματος, σὲ ἀνοιχτὸ χῶρο: σηματεῖς, ἰστοί, ἐξέδρες, φωτεινοὶ κῶνοι τῶν προβολέων, ἴσαν τὰ πρῶτα δομικὰ μέσα. Ἀπὸ αὐτὰ γεννήθηκε ἡ νέα πέτρινη μορφή τοῦ χώρου τῶν συγκεντρώσεων τοῦ Κόμματος στὴ Νυρεμβέργη. Ἀπὸ αὐτὰ προκύπτει ὁ ἀνασχηματισμὸς τῶν γερμανικῶν πόλεων. Κατὰ τὰ παραμένει ἐπὶ ἔσθ' ἔτι ἀπὸ τῆς ἐθνικοσοσιαλιστικῆς ἐπαναστάσεως, δημοιοργηθῆκε ἡδὴ ἓνα νέο γερμανικὸ ἀρχιτεκτονικὸ συγκρότημα. Ἀπὸ ἐπὶν ἐτελεύσεως τὸ πρῶτο μεγάλο ἀρχιτεκτονικὸ ἔργο σὲ ἱστορικὸ πολεοδομικὸ περιβάλλον: ἡ Βασιλικὴ Πλατεία, στὸ Μόναχο, τὴν πρωτεύουσα τοῦ Κινήματος. Ἐπρόκειτο νὰ δημιουργηθῆῖ ἓνα ἀντάξιον περιβάλλον γιὰ τὴν διοίκηση τοῦ Κόμματος καὶ γιὰ τοὺς μεγάλους νεκροὺς τοῦ Νοεμβρίου 1923. Ὅπως τὸ εἶχε φαντασθῆ ὁ πρῶτος ἀρχιτέκτων τῆς πλατείας, ὁ Λέο φὸν Κλένσε, πρὸ ἐκατὸν ἤδη ἐτῶν, συμπληρώθηκε ἡ τετάρτη ἀνοικτὴ ἀκόμα πλευρὰ τῆς πλατείας τοῦ σχηματίζεταί μεταξύ τῆς Γλυπτοθήκης, τῆς Πινακοθήκης καὶ τῶν Προμυλίων. Δυὸ μεγάλα κτίρια πλασιάνουν τὸν τιμητικὸ ναὸ καὶ κλείνουν τὴ δυτικὴ πλευρὰ τῆς πλατείας.

Οἱ σαρκοφάγοι μὲ τοὺς νεκροὺς τοῦ Νοεμβρίου βρίσκονται στὴ σειρά, μέσα στοὺς ναοὺς, βασιεῖα στὸ ἔδαφος. Ἀπάνω ἀπὸ τὸ πλατὺ ἀνοιγμα τῆς στέγης ἀπλώνεται προστατευτικὰ ὁ οὐρανός. Κάθε λιγοστὸ πρόσωπο εἶνε ἐξαφανισθῆ ἀπὸ τὴν πλατεία καὶ ἔδωσε τὴ θέση του σὲ μιὰ μεγαλοπρεπῆ ἐπιφάνεια ἀπὸ πέτρινες πλάκες. Ἔτσι ἡ ὀραία αὐτὴ πλατεία ἐγινε σήμα γιὰ τοὺς κατοίκους τῆς πρωτεύουσῆς τοῦ Κινήματος ἓνας χῶρος ἑορταστικῶν συγκεντρώσεων στὸ κέντρο τοῦ ἱστορικοῦ Μονάχου. Ὁ ἀρχιτέκτων τῆς πλατείας, Παύλος Λουδοβίκος Τρόστ, πρῶτος ἀρχιτέκτων τοῦ Φύρερ, δὲν ἐξῆσε δυστυχῶς γιὰ νὰ δῆ συμπληρωμένο τὸ ἔργο του. Σύγχρονα μὲ τὴν Βασιλικὴ Πλατεία ἐκτίσθηκε στὸ Μόναχο ὁ νέος οἶκος τῆς Γερμανικῆς Τέχνης, ἐπίσης ἔργο τοῦ Παύλου Λουδοβίκου Τρόστ.

Ἐν τῇ μεταξύ ὁ Φύρερ διώρισε στὸ Μόναχο τὸν Χέρμαν Γιάιςλερ ποὺ εἶχε ἐντολὴ νὰ διαρρυθμίσῃ ἐντελῶς τὴν πρωτεύουσα τοῦ Κινήματος. Ἐνα νέο ἀρχιτεκτονικὸ κέντρο πρόκειται νὰ δημιουργηθῆῖ πρὸ τῶν πύλων τῆς παλαιῆς ἱστορικῆς πόλεως καὶ νὰ ἀποτελέσῃ τὸν πυρῆνα ἐνὸς νέου μεγάλου Μονάχου τοῦ μέλλοντος.

Ἐνῶ μελετοῦσαν ἀκόμα τὰ σχέδια τῆς Βασιλικῆς Πλατείας τοῦ Μονάχου, ὁ Φύρερ εἶχε σχεδιάσει νὰ δημιουργηθῆῖ στὴ Νυρεμβέργη ἓνα χῶρο γιὰ τίς συγκεντρώσεις τοῦ Κόμματος. Ἔως τὰρᾶ εἶχε ἐτοιμασθῆ ἓνα μέρος ἀπὸ τὰ πέτρινα κτίρια στὸ Φόρουμ τοῦ Κινήματος, ἄλλο δὲ μέρος διαγράφεται ἀπὸ τοὺς κτιζόμενους τοίχους καὶ τὰ ἐκρύματα. Ἡ γρανιτίνη μᾶζα τοῦ κτιρίου τῶν συνελεύσεων ὕψωνεται ἔως τὸ γέισο, τὸ ὑπόλοιπο ἑσωτερικὸ παίρνει μορφή. Στὸν οἰκοδομικὸ χῶρο τοῦ Γερμανικοῦ Σταδίου ἔχουν μετακινήθῆ τεράστια ἔργα γυαίν, γιὰ νὰ ἀνοιχθοῦν τὰ θεμέλια τοῦ κολοσσιαίου αὐτοῦ κτιρίου. Ἡ ὕδὸς τῶν παρελάσεων, πλάτους 90 μέτρων, στραμμένη στὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς μὲ γρανιτίνες πλάκας, γίνεται διαρκῶς περισσότερο ὁ μεγαλοπρεπῆς πυρῆν, τὸ κύριο τμήμα τοῦ συνόλου. Οἱ πρῶτοι πέτρινοι πύργοι τοῦ πεδίου τοῦ Μάρτη ὕψωνονται καὶ δεῖχουν τίς διαστάσεις τοῦ χώρου ποὺ θὰ χρησιμεύσῃ μελλοντικὰ γιὰ τίς ἐπιδείξεις τοῦ στρατοῦ.

Στὸ ἀρχικὸ σχέδιο δὲν προεβλέπετο τὸ πεδίο αὐτὸ. Ὅταν ὁ Φύρερ ἀνέβησε στὸ 1954 στὸν ἀρχιτέκτονα Ἀλβέρτον Σπέερ γιὰ γενική μελέτη τοῦ πεδίου παρελάσεων τῆς Νυρεμβέργης, ἡ μελετηθεῖσα λύσις ἦταν ἐντελῶς διαφορετικὴ.

Τὸ ἔργο, πολὺ μικρότερο τότε, προσηρμόζετο πρὸς τὰ δεδομένα τοῦ τοπίου. Ἄξιον δὲν ὑπῆρχε. Τὸ πεδίο Ζέππλιν καὶ τὸ κτίριο τῶν συνελεύσεων διατάσσοντο ἐλεύθερα γύρω ἀπὸ τὴ μικρὴ λίμνη ποὺ διατηρεῖτο στὴν ἀρχικὴ θέση τῆς. Χαρακτηριστικὰ τῆς νέας ἐκτελουμένης μελέτης τοῦ Σπέερ εἶνε πρὸ παντὸς ἡ τολμηρὴ διάταξη τοῦ ἄξινου καθὸς καὶ ἡ ἀξίωση τῶν διαστάσεων ὀλοκλήρου τοῦ πεδίου. Ὁ ἀρχιτέκτων ἐχάραξε ἓνα δρόμο λοξὰ ἀπάνω

από την διαρρυθμιζόμενη λίμνη, τὸν προεξέτεινε μέσα ἀπὸ τὸ δάσος πρὸς νότον καὶ τὸν συνέθεσε ὀριστικά μὲ τὴν παλιὰ πόλη. Ἡ δὲα φθάνει σήμερα ἀπὸ τὸ πεδίο τοῦ Μάρτη διὰ τοῦ μεγάλου δρόμου ἕως τὸ κέντρο τῆς παλιᾶς Νυρεμβέργης. Μακρὰ στὸ βάθος ὑψώνεται ὁ πύργος τοῦ φρουρίου περατάνοντας τὸν ἄξονα πρὸς βορρᾶν.

Μετὰ τὴν μεγαλοφυᾶ αὐτὴ ἀναμόρφωση τοῦ Σπίερ ἐδηγήθηκα καὶ ἐπεκτάθηκα καὶ τὸ ὑπόλοιπο τῆς πόλης σὲ προκαθορισμένη προχιά. Ἡ οἰκοδόμησις τῶν νέων συνοικιῶν δὲ γίνηκε σὲ μεγάλους ἀκτινωτοὺς τομᾶς, ἕνας τῶν ὁποίων εἶνε ὁ χώρος τῶν συνελεύσεων τοῦ Κόμματος. Ἐστὶ ἀποκλείεται τὸ συμπτωματικὸ ἀπὸ τῆς μελλοντικῆς ἀνάπτυξης τῆς Νυρεμβέργης. Καθε ἐπέκτασις τῆς πρωτεύουσος τῶν συνελεύσεων τοῦ κόμματος δὲ προσανατολίζεται ἐπὶ αἰῶνας πρὸς τὴς ἐπιβλητικὰς κατασκευὰς τοῦ πεδίου τῶν παρελάσεων.

Ἀπὸ δύο ἐτῶν εὐρίσκεται ὑπὸ κατασκευὴν καὶ τὸ νότιο συμπλήρωμα τῆς μεγάλης ὁδοῦ, δηλαδὴ τὸ πεδίο τοῦ Μάρτη. Ὁ μέγας ὑπαίθριος χώρος σχηματίζει τὸ τέρμα τοῦ ἄξονος. Ὡς ἰδέα καὶ μορφή ἀποτελεῖ τὴν συνεπῆ ἐπισηράγησι τῆς ἑλης συνθέσεως τῶν μεγάλων χώρων: τῆς πλατείας, τοῦ κυρίου τῶν συνελεύσεων, τῶν ὑδατιῶν ἐπιφανειῶν, τῆς ὁδοῦ τῆς πλακισουμένης ἀπὸ τὸ δάσος μὲ τὸν ἐγκάρσιο ἄξονα τῆς καὶ τοὺς ἀκραιοὺς χώρους του, τὸ πεδίο Ζεπελίν καὶ τὸ Γερμανικὸ Στάδιο.

Γὰ τὴς συγκεντρώσεις πού δὲ γίνονται στὸ σκοτάδι δὲ χρησιμοποιεῖται ἔλα καὶ περισσότερο τὸ τεχνικὸ φῶς, γὰ τὴν αὐξηση τῆς ἐντυπώσεως. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς δημιουργικῆς του ἐργασίας ὁ Ἀλβέρτος Σπίερ εἶλαβε πάντα ὑπέψη τὸ φῶς καὶ τὸ ἐχρησιμοποίησε σὲ διαρκῶς μεγαλύτερη κλίμακα.

Στὸ πεδίο Τέμπελχοφ καὶ ἀκόμη περισσότερο στὸ Μπύκενμπεργκ, οἱ τοποθετημένοι ἐλόγυρα προβολεῖς ἐπέβηκε ἕνα ἀποφασιστικὸ ρόλο, ἂν καὶ δὲν ἔδωσαν ἀκόμη τὸ ἐπιζητούμενο ἀποτέλεσμα. Τὸ 1935, στὸ συνέδριον τοῦ κόμματος τῆς ἐλευθερίας, γὰ πρώτη φορὰ οἱ φωτεινὲς δέσμες μεγάλων προβολέων περιέβαλλαν τὸ πεδίο Ζεπελίν. Οἱ ἀκτίνες φθάνοντας σὲ ὕψος 16 χιλιομέτρων στὸν αἰθέρα, ἐσημάτισαν τὸν ψηλὸ φωτεινὸ ὄλο, τὴ μεγάλη αὐτὴ δημιουργία χώρου πού εἶνε ἰδικὰ ἔργο τοῦ Σπίερ.

Ἡ σπουδαιότερα ἔλα τῶν πολεοδομικῶν ἐργασιῶν πρόκειται νὰ εἶναι ὁ ἀναρχηματισμός τῆς πρωτεύουσος τοῦ Κράτους. Στὴς 30 Ἰανουαρίου 1937 ὁ Ἀδόλφος Χίτλερ ἀνέθεσε στὸν ἀρχιτέκτονα Ἀλβέρτον Σπίερ τὴν ἐντολή αὐτὴ, διορίζοντάς τον γενικὸ ἀρχιτεκτονικὸ ἐπιθεωρητὴ τῆς πρωτεύουσος. Μὲ μιὰ ἐγκύκλιο, ὁ Φύρερ ἔθεσε στὴν διάθεσὶ του ἔλα τὰ ἐξαιρετικὰ μέσα πού ἀπαιτοῦνται γὰ τὴν ἐκτέλεση τοῦ ἔργου αὐτοῦ.

Τὸ Βερολίνο, πού τὸν παρασμένο αἰῶνα ἀπλώθηκε ἀπτόμα πέρα ἀπὸ τὰ παλιὰ του ὄρια, πρόκειται νὰ ἀποκτηθῆ, σύμφωνα μὲ τὴ βέλησι τοῦ Φύρερ, ἕνα νέο πολεοδομικὸ πυρῆνα πού σὲ ἔκτασι καὶ μέγεθος δὲ εἶναι τόσο σημαντικὸς, ὅσο ἦταν « οἱ φιλύρες » στὴν ἐποχὴ τοῦ Μεγάλου Φρειδερίκου. Δυὸ μεγάλοι κἀβητοι δρόμοι μὲ τὸν δεσπόζοντα ἄξονα Βορρᾶ — Νότου δὲ ρυθμίζουν ἀργότερα ἐλόκληρη τὴν ἔκτασι τῆς πόλης. Τέσσαρες μεγάλοι περιμετρικοὶ δρόμοι δὲ ἐλαφρῶσουν τὴν κυκλοφορία στὸ ἔσωτερον τῆς πόλης καὶ δὲ συνδέουν μεταξὺ τῶν τὰ ἄλλοτε προάστια. Ἐκτάσεις πρασίνου δὲ δημιουργηθοῦν συστηματικὰ καὶ δὲ εἰσδύσουν σὰν ἀκτινωτὲς γλῶσσες βασιεῖα στὸν παλαιὸ πυρῆνα τῆς πόλης. Οἱ συγκοινωνιακὲς ἀρτηρίες τοῦ ηλεκτρικοῦ σιδηροδρόμου καὶ τῶν κρατικῶν σιδηροδρόμων δὲ διαρρυθμισθοῦν βασικὰ καὶ δὲ ἀπλοποιηθοῦν. Οἱ σημερινοὶ δώδεκα σιδηροδρομικοὶ σταθμοὶ δὲ ἀντικατασταθοῦν ἀπὸ δύο νέους, τὸ Βόρειο καὶ τὸ Νότιο Στάθμ καὶ δὲ συνδεθοῦν μεταξὺ τῶν μὲ ἕνα σιδηροδρομικὸ δακτύλιο. Συγχρόνως δὲ ἐλευθερωθοῦν οἱ μεγάλες ἐκτάσεις πού κατέχονται ἀπὸ τὴς σιδηροτροχιῆς μέσα στὴν πόλη καὶ μένουσιν ἕως τώρα ἀνοικοδόμητες. Ὁ νέος γενικὸς ἀρχιτεκτονικὸς ἐπιθεωρητὴς δὲ ἀφιέρωσιν σὲ μεγάλη κλίμακα τὴν προσοχὴ τοῦ πλὴν κατασκευῆς κατοικιῶν, γὰ τὴν ὁποία δὲ χρησιμοποιηθοῦν οἱ μεγάλοι ἐλευθεροὶ χώροι στὴν περίμετρο τῆς πόλης πού δὲ δημιουργηθοῦν μὲ τοὺς νέους ἄξονες.

Ἡ κατασκευὴ τοῦ ἄξονα βορρᾶ — νότου, τοῦ κυρίου δηλαδὴ ἄξονα, ὅπου δὲ βρίσκονται ἔλα τὰ νέα δημόσια κτίρια, σχηματίζονται ἕνα συνεχῆς ἐντυπωσιακὸ πολεοδομικὸ σύνολο, δὲ ἀποτελεῖται ἐκτὸς ἀπὸ τὸν κυρίως ἰδεατὸ

σκοπό του, μια βασική λύση έβλεπε των τεχνικών, κοινωνικών και οικονομικών πολεοδομικών προβλημάτων. Το γενικό σχέδιο και η αρχιτεκτονική της οργάνωσης θα προέρχονταν από τον αναρχισμό, από την απουσία της κρατικής παρέμβασης του Κράτους και μάλιστα σε μορφή ανταποκρινόμενη στην σημασία του Βερολίνου ως πρωτεύουσας της Μεγάλης Γερμανίας.

Από τις αρχές του έτους 1939, ο Γενικός Έπιθεωρητής Οικοδομικών Υποθέσεων να αναφέρει την αποπεράτωση ενός σπουδαίου τμήματος του αναρχισμού: τον ανακαινισθέντα άξονα Ανατολή-Δύσης από την πόλη του Βραντενμπουργκ μέχρι της πλατείας Μουσοσολίνι, τμήμα μήκους επτά χιλιομέτρων της μεγάλης δόδου, που μαζί με τον κύριο άξονα Βορρά - Νότου, θα αποτελέσει αργότερα την βάση της αναμορφώσεως ολόκληρου του Βερολίνου.

Μέγιστος μήνας πρό της αποπεράτωσης της δόδου αυτής είχε ήδη συμπληρωθεί το πρώτο μεγαλοπρεπές κτίριο στο πλαίσιο της αναμορφώσεως: το νέο μέγαρο της Καγκελαρίας.

Ο αρχιτέκτονας Άλβέρτος Σπέερ έκτισε στο σύντομο χρονικό διάστημα των εννέα μηνών το πρώτο αυτό λίκνο μημητό του Μεγάλου Γερμανικού Κράτους, σύμφωνα προς τη θέληση του Φύερερ.

Το έσωτερικό της Καγκελαρίας εκφράζει χαρακτηριστικά, σε μεγαλύτερο βαθμό από την εξωτερική εμφάνισή, τον οικοδομικό όραμα και τις σχηματικές αντιλήψεις του Έθνικοσοσιαλισμού.

Τα δύσκολα πολεοδομικά δεδομένα που καθόριζαν την εξωτερική μορφή του κτιρίου — επίμηκτος οικόπεδο περιοριζόμενο στενά από την οδό Φόσας και το πάρκο, τα ιστορικά κτίρια της Βίλχελμπλάτς, η έλληνική κάθε άρχιτεκτονικές σχέσεις με το περιβάλλον — έλα αυτά τα δεδομένα δεν κατώρθωσαν να επηρεάσουν μια μεγαλοπρεπή σύνθεση του έσωτερικού.

Ο σκελετός του συνόλου είναι σαφής και άπλοος: Ο παραστατικός άξονας που αρχίζει από την Βίλχελμπλάτς και προχωρά μέχρι της δόδου Χέρμαν Γκαίρινγκ, προς τον όποιον προσαρμύζεται με απόλυτη φυσικότητα το υπόλοιπο ως και η εξωτερική μορφή του κτιρίου.

Ίσορροπημένη ήρεμη βγαίνει από τους ψηλούς αυστηρούς τοίχους της τιμητικής αλλής. Τα δύο άγάλματα του Μπρένερ βρίσκονται στα πλευρά αυτού ενός πυλώνας που ύψωνεται μερικές βαθμίδες και πλαισιώνεται από ραβδωτούς πέτρινους στύλους. Ένας φωτεινός μαρμαρίνος προθάλαμος χωρίζει την τιμητική αλλη από την αίθουσα των μωσαϊκών. Ο μεγάλος αυτός χώρος ακτινοβολεί εορταστικό κόκκινο από τους τοίχους και το πάτωμα. Τα μεγάλα μωσαϊκά του ζωγράφου Κάσπερ, χωριζόμενα αυστηρά από μάρμαρινες πλάκες μαρμαρίνες λουρίδες, σκεπάζουν τους ψηλούς τοίχους, ενώ το πάτωμα σκεπάζεται από μαρμαρίνες στρώσεις με μωσαϊκές λουρίδες. Ένα πολύ εξέχον πλούσιο γείσο αποσπάται φωτεινά από το κόκκινο του τοίχου και φέρνει την φωτόλουστη γυαλίνη σκεπή να αιωρείται άπάνω από το χώρο. Μετά από το θαμπό φως της ύψηλης αυτής αίθουσας, οδηγούν μερικές βαθμίδες στην μικρή στρογγυλή αίθουσα που από το άνοιγμα του θύλου της σκορπάει ομοιόμορφο φως. Με τους πολύχρωμους μαρμαρίνους τοίχους, με τα έλαφρα ανάγλυφα που εξέχοντα θαμπά από το λευκό βάθος, σ'έλη της τη μορφή, η αίθουσα αυτή έχει ιδιαίτερη χάρη και χαρακτήρα, πλουτίζοντας και συμπληρώνοντας τη σειρά των χώρων. Μόλις διακρίνει ο γνώστης του σχεδίου ότι η κυκλική αυτή αίθουσα έχει παρεμβληθεί σαν άρθρωση στο κτίριο, για ν'αποφύγη την έλαφρά γωνία που σχηματίζει στη θέση αυτή η οδό Φόσας. Από τη βολική αίθουσα βγαίνει κανείς στη μαρμαρίνη στοά, τον ύψηλό και επίμηκτο αυτό χώρο που η εξωτερική του πλευρά φαίνεται επίσης μεγαλοπρεπής, στο μέσο της πρόσοψης, επί της οδού Φόσας. Η στοά αποτελεί ένα πέρασμα και έχει διαμορφωθεί ανάλογα. Προς τα άριστερα η άρμονια δεκαεννέα ύψηλων παραθύρων σε μαρμαρίνες κόγχες. Άπέναντι από το φως και τη σκιά που εναλλάσσονται στον τοίχο αυτό, ύψωνονται σε επίβλητικότερο ρυθμό πέντε ψηλές θύρες. Οι κόκκινες, πράσινες και φαιές μαρμαρίνες επενδύσεις κυριαρχούν, χωρίζοντας τον επίμηκτο τοίχο, του οποίου η άνοιχτοκίτρινη λεία επιφάνεια βρίσκεται κάτω από το δυνατό φως των παραθύρων. Ένώ η μεσαία από τις μαρμαρίνες θύρες φέρνει στο γραφείο του Φύερερ, η θύρα που βρίσκεται στο άκρο της στοάς στη μικρή πλευρά του ορθογωνίου, οδηγεί προς την αίθουσα

υποδοχής, τελευταία στη σειρά των αιθουσών. 'Η αίθουσα αυτή πού έχει διαρρυθμισθή μόνο προσωρινά, πρόκειται να διαμορφωθή το επόμενο έτος κατά τέτοιο τρόπο ώστε να αποτελή σε μέγεθος και διακόσμηση το κορυφαίο έργο της συνθέσεως.

Το κτίριο αυτό κατασκευάστηκε σε έννια μήνες, ετοιμάστηκε για να κατοικήθῃ και λίγες εβδομάδες μετά την αποπεράτωση του, έγινε ήδη θέατρο κοσμοιστοριών γεγονότων.

*Όπου το Μόναχο, ή Νυρεμβέργη και το Βερολίνο, έτσι και μία άλλη σειρά πόλεων πρόκειται να αποκτήσῃ νέα πολεοδομικά κέντρα. Κυρίως το Άμβουργον και το Λίντς, καθώς και μία σειρά επαρχιακών πόλεων, όπως το Άουγκσμπουργκ, ή Βαϊμάρη, το Μπάιρσιτ, το Βύρτσμπουργκ, ή Κολωνία, το Μίνστερ, ή Δρέσδη κτλ. Γιά μερικές από τις πόλεις αυτές έχει άρχισῃ από ετών ή μελέτη, για άλλες έκτελείται ή αναμόρφωση, όπως στην Βαϊμάρη, από τόν αρχιτέκτονα Χέρμαν Γκίσελρ και στο Λίντς από τόν αρχιτέκτονα Ρόντερικ Φίχ. 'Η μελέτη για τὸ Άουγκσμπουργκ άνευθῆ επίσης στὸν αρχιτέκτονα Γκίσελρ. 'Η μελέτη για τὴ Δρέσδη στὸν Γουλιέλμο Κράις. Στὸν τελευταίο, ανέβησε ὁ γενικὸς ἐπιθεωρητὴς οἰκοδομῶν τῆ μελέτη μεγάλων κτιρίων τοῦ διαρρυθμιζομένου Βερολίνου.

Παράλληλα πρὸς τὰ κτίρια αὐτὰ τῶν πόλεων ἐκτελοῦνται ἀπὸ τὸ Κράτος και τὸ Κόμμα και ἔργα στὴν ὑπαίθρο, σὲ όλες τις γερμανικὲς ἐπαρχίας. Στὸ Φόργελασνγκ στὴν Άϊφελ, στὴ λίμνη Κρεση τῆς Πομερανίας και τὸ Σόντχοφεν στὴν Άλγκολ, ὕψοντασιν οἱ νέοι πύργοι τῶν ταχυμάτων τῆς γερμανικῆς νεολαίας. Στὸ Κίμζε άρχισε τὸ κτίσιμο τῆς »ἀνωτάτης σχολῆς τοῦ Κόμματος«. Πολυάρθριοι οἰκοὶ τῆς χιταρικῆς νεολαίας εἶνε σκορπισμένοι στὴν ὑπαίθρο ἑλοῦ τοῦ Κράτους.

Και ὁ στρατὸς ἀκολουθεῖ σὲ εὐρύτατη κλίμακα τὸ νέο ρυθμό. Πρὸ πάντων ἡ ἀεροπορία προήρμωσε πρὸς τὸ τοποθετῆ ἀεροδρόμια, τὰ ὑπόστεγα και τὰ συνεργεῖα τῆς. Και σὲ αὐτὲς ἀκόμη, τίς μῆλλον τεχνικὲς κατασκευὲς, συμμετέχει ὁ ἀρχιτέκτων. Έτσι, παρὰ τὴ γρήγορη κατασκευὴ τους, ἀπέφυγαν νὰ δώσουν στὴ στρατιωτικὰ αὐτὰ ἔργα, τὸ ἀπὸ άλλες ἐποχῆς γνωστὸ, ἄχαρι ἐξωτερικό.

*Όλες αὐτὲς οἱ κατασκευὲς συνδέονται ἀπὸ ἓνα ἔργο πὸ ἀπλώνεται σ'ὅλο τὸ Γερμανικὸ Κράτος, τὸ δίκτιο τῶν αὐτοκινητοδρόμων. Τὰ τεχνικά ἔργα των, ἰδίως οἱ γέφυρες κτίζονται μὲ ἐνιαίους τύπους, ὡστε νὰ ἐκφράζου πιστικὰ τὴν ἔννοια τοῦ Κράτους. *Όπου εἶνε δυνατό οἱ γέφυρες αὐτὲς ἐκτελοῦνται ἄχι ἀπὸ σίδηρο ἢ σκυροκόνιαμα, ἀλλ'ἀπὸ πέτρες, τὸ ἴδιο ὕλιμο πὸν χρησιμοποιεῖται ἀποικιστικὰ στὰ μεγάλια δημόσια κτίρια.

'Η ἔκθεση τούτῃ ἀφιερώνεται στὴν ἀρχιτεκτονική, δηλαδὴ κυρίως στὰ ἔργα πὸν ἐπιζῶν τῆς ἐποχῆς μας και προορίζεται νὰ γνωρίσουν και μετὰ αἰῶνες τὸ αἰσθημα τῆς ζωῆς και τῆς δυνάμεως τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου στὲς μελλοῦμενες γενεὲς.

Γιὰ τοῦτο ἡ κατασκευὴ κατοικιῶν πολὺ λίγο ἀναφέρεται. 'Η ἀνανέωση τῶν κατοικιῶν εἶνε κάτι τὸ αὐτόνοτο πὸν δὲ χρειάζεται συζήτηση. Τὸ σημερινὸ Κράτος στρέφεται ἐντελῶς ἰδιαίτερα πρὸς τὴν καταύθυνση αὐτῆ. 'Ο 'Εθνικοσοσιαλισμὸς εἰσδύει ἐπὶ πλέον στὰ ἐργαστάσια για νὰ κἀνῃ κ'ἔδω τὴ ζωὴ τῶν ἐργατῶν ἀντάξια ἀνθρώπων. Μέσα στὸ ἐργατικὸ μέτωπο, ἡ ὀργάνωση »'Ομορφιὰ τῆς Έργασίας«, ὑπὸ τὸν ἀρχηγὸ τῆς Άλβέρτον Σπίερ, ἔχει ἀπὸ ετών ὑποδειγματικὴ ἀπόδοση. Παλαιὰ ἐργαστάσια μεταμορφώθηκαν σὲ ἀνθρωπινὸς χώρους ἐργασίας και ἰδρυθῆκαν σύμφωνα πρὸς τίς ὁδηγίεσ τῆς ὑπερσείας. Στὸ βιβλίο μας δειχνομε εἰκόνας τοῦ ἐργαστασίου ἀεροπλάνου τοῦ 'Οράνιενμπουργκ σάν χαρακτηριστικὸ παράδειγμα.

'Η ἀρχιτεκτονικὴ δικαιολογεῖ τὴν ὑπαρξὴ τῆς μὲ τὸ ὅτι δὲ στέκεται μόνῃ στὸ κενό, ἀλλὰ συμπαρασύρει στὸ δρόμο τῆς τὰ διάφορα δευτερεύοντα ζητήματα τῆς κατασκευῆς — ἐπομένως και τὴ διαμόρφωση τῆς κατασκευῆς κατοικιῶν και ἐργαστηρίων. Αὐτὸ ἔγινε σὲ κάθε περίοδο ἀναπτύξεως τοῦ πολιτισμοῦ. 'Η οἰκοδομικὴ τῆς σκοπιμότητος δὲν εἶχε ποτὲ στὴν ἀκολουθία τῆς τὴν ἀρχιτεκτονικῆ. 'Η ἀρχιτεκτονικὴ προηγῆθηκε: Πρῶτα ἐκτίσθηκε ἓνας ναὸς κ'ἔπειτα ὀλόγυρα ἡ πόλη, πρῶτα τὸ φρούριο κ'ἔπειτα ὁ συνοικισμὸς, πρῶτα τὸ ἀνάκτορο κ'ἔπειτα ἡ ὀργανωμένη ὑπαίθρος. Τὸ νεώτερο δῆμασ παρελθὸν δὲν κατάρθρωσε νὰ ξεκινήσῃ ἀπὸ ἓνα κέντρο.

γιατί δεν είχε κέντρο. Γι'αυτό έλες οι μεμονωμένες προσπάθειες έμειναν ασύνδετες. Γιατί μόνο ένα δυνατό κέντρο, ένας στερεός πυρήνας είχε δημιουργήσει και φύλακας ενός σημαντικού συνόλου. 'Η άκμή της αρχιτεκτονικής είχε για συνέπεια και μια αναζωογόνηση των άλλων εικαστικών τεχνών στη Γερμανία. Κατά των εκφυλισμένων εκδηλώσεων της ζωγραφικής και της πλαστικής δόθηκε το 1933 ένα σύνταγμα αλλά εκμηδενιστικό τύπωμα. Οι πρώτες νέες κρατικές κατασκευές συντέλεσαν κατόπιν να δείξουν το δρόμο και το σκοπό στις αδελφές τέχνες.

Σήμερα στα μεγάλα έργα συνεργάζονται γλύπται και ζωγράφοι. Μεταξύ των πρέπει ν'αναφερθώ πρό πάντων ο Άρντο Μπρέκερ, που με τα γλυπτά του του μεγάρου της Καγκελαρίας και της αναμορφώσεως της προσωπείας του Κράτους, έδειξε στην γενιά του το νέο δρόμο με δυνατή πρωτοτυπία. Οι γλύπτες 'Ιουσή Τέρρα και Κούρτ Σμίτ-Έμαν εργάστηκαν για το Μόναχο και τη Νυρεμβέργη. 'Ο Λουδοβίκος Κάσπερ εδωμοίργησε τα μωσαϊκά της Καγκελαρίας και ο Βέρνερ Πάινερ επεξεργάστηκε κατ'έντολην του γενικού αρχιτεκτονικού επιθεωρητού τα μεγάλα γιομπιλέν για τα νέα κτίρια της πρωτεύουσας του Κράτους. Σκοπός του σύνταγματος αυτού βεβλίου είναι να δώσει μια άμυδρη εικόνα για τις νέες τάσεις ζωγραφικής και πλαστικής. Τα λίγα παραδείγματα έμως, δίνουν μια ζωντανή εικόνα των έσων έγιναν ως τώρα.

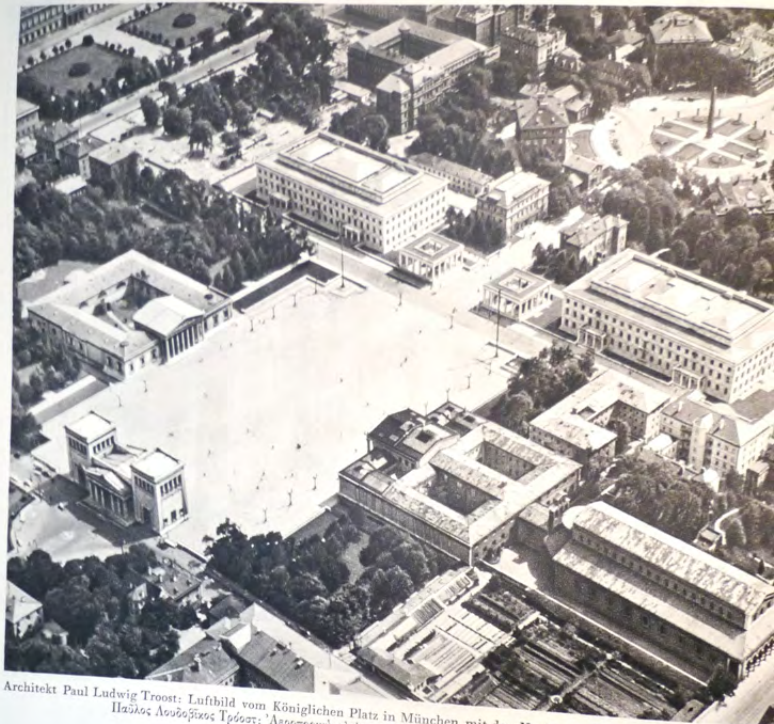
'Ο πόλεμος που επεβλήθηκε στο γερμανικό λαό διέκοψε για λίγο καιρό μια εργασία, που εξυπερετύωσε μόνο την ειρήνη. 'Η κατασκευή των νέων μεγαλοπρεπών κτιρίων έπρεπε να διακοπεί κατά την έκρηξη του πολέμου, προς όφελος της εθνικής άμυνας. 'Η μελέτη έμως συνεχίσθηκε κατά τη διάρκεια του πολέμου. 'Εν τῷ μεταξύ, τὰ σχέδια, ιδίως για τη διαμόρφωση των γερμανικών πόλεων προχώρησαν σε τέτοιο σημείο, ώστε ή κατασκευή των κτιρίων να μπορεί να γίνει με ταχύτατο ρυθμό.

'Υπό την άρχηγία του Άδολφου Χίτλερ, ή Γερμανία βαδίζει προς την περίοδο την οικοδομική.

Architekt Paul Ludwig Troost: Ehrentempel auf dem Königlichen Platz in München — Αρχιτέκτων Παύλος Λουδοβίκος Τρόστ: Τριηγετικός ναός στην Βασιλική Πλατεία του Μονάχου

Architekt Paul Ludwig Troost: Luftbild vom Königlichen Platz in München mit den Neubauten der Bewegung — Ἀρχιτέκτονας Παύλος Λουδοβίκος Τρόοστ: Ἀεροπορική εἰκὼν τῆς Βασιλικῆς Πλατείας τοῦ Μονάχου μὲ τὰ νέα κτίρια τοῦ Κινήματος

Architekt Paul Ludwig Troost: Königslicher Platz in München mit dem Verwaltungsbau der Nationalsozialistischen Deutschen Arbeiterpartei und den Ehrentempeln — Αρχιτέκτων Παύλος Λουδοβίκος Τρόστ: Βασιλική Πλατεία στο Μόναχο με το Διοικητήριο του Γερμανικού Έθνικοσοσιαλιστικού Έργατικού Κόμματος, και τους τιμητικούς ναούς

Architekt Paul Ludwig Troost: Führerbau am Königlichen Platz, Eingang — Αρχιτέκτων Παύλος Λουδοβίκος Τρόοστ: Μέγαρον τοῦ Φύερερ στὴν Βασιλική Πλατεία, εἰσοδος

Architekt Paul Ludwig Troost: Haus der Deutschen Kunst in München, Säulenvorbau — Αρχιτέκτων Παύλος Λουδοβίκος Τρόοστ:
Όικος τῆς Γερμανικῆς Τέχνης στὸ Μόναχο, Προπέλαια

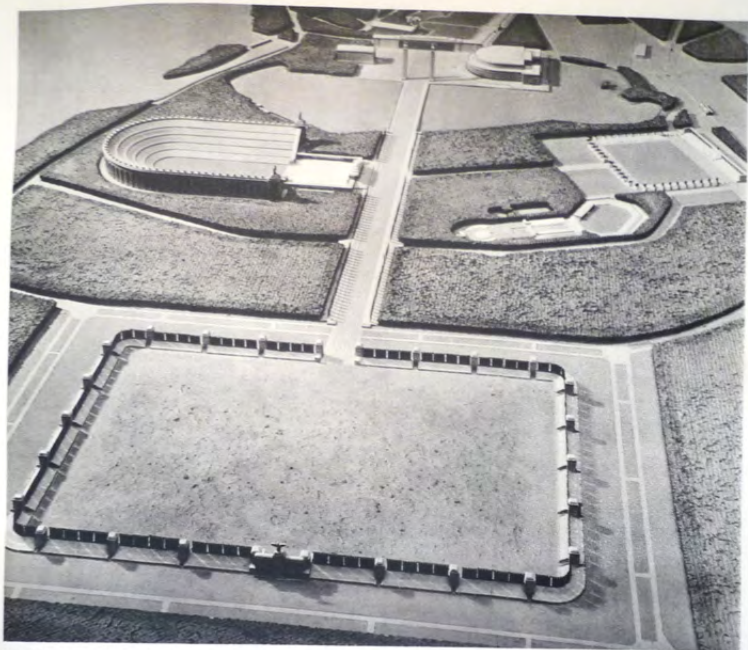
Architekt Paul Ludwig Troost: Haus der Deutschen Kunst, Hauptansicht — Ἀρχιτέκτων Παῦλος Λουδοβίκος Τρόοστ: Οἶκος τῆς Γερμανικῆς Τέχνης, κυρία ὄψις

Architekt Paul Ludwig Troost: Haus der Deutschen Kunst, Gartenansicht — Αρχιτέκτων Παύλος Λουδοβίκος Τρόοστ: Όθκος της Γερμανικής Τέχνης, όψis από τόν κήπο

Architekt Albert Speer: Turmbau des Pavillons auf der Pariser Weltausstellung 1937 — Αρχιτέκτορας Αλβέρτος Σπέρ, Πύργος της Παρυπόρου στην Παριζόζαση Έκθεση τών Παριζότων 1937

Architekt Albert Speer: Gesamtmodell des Reichsparteitag-Geländes in Nürnberg. Im Vordergrund das Marsfeld, in der Mitte links das Deutsche Stadion, rechts das Zeppelinfeld, im Hintergrund auf der rechten Platzseite die Kongreßhalle — Αρχιτέκτων Άλβέρτος Σπέερ: Γενικό πρόπλασμα του χώρου των συνελεύσεων του Κόμματος στην Νυρεμβέργη. Έμπρός το παλόν του Μάρτ, εις τό μέσον άριστερά τό Γερμανικό Στάδιο, δεξιά τό πεδίο Ζεππελίν, εις τό βάθος δεξιά της πλατείας τό κτίριο των συνελεύσεων

Architekten Ludwig Ruff† und Franz Ruff: Kongreßhalle auf dem Reichsparteitag-Gelände, im Bau — Αρχιτέκτονας Λουδοβίκος Ρούφ† και Φράντς Ρούφ: Κτίριο συνελεύσεων στον χώρο των συνελεύσεων του Κόμματος στην Νυρεμβέργη, υπό κατασκευήν

Architekt Albert Speer: Das Zeppelinfeld auf dem Reichsparteitag-Gelände in Nürnberg — Αρχιτέκτων Άλβέρτος Σπέρ: Τό παλιό
Ζεπελίν στο χώρο τῶν συνελεύσεων τοῦ Κόμματος στήν Νυρεμβέργη

Architekt Albert Speer: Zeppelinfeld in Nürnberg. Ausschnitt der Rückseite des Tribünenbaues — Αρχιτέκτων Άλβέρτος Σπέρ: Πεδίον Ζεππελίν στην Νορμβέργη. Τμήμα της όπισθίας πλευράς της εξέδρας

Architekt Albert Speer: Zeppelinfeld in Nürnberg. Ausschnitt der Vorderseite des Tribünenbaues — Αρχιτέκτων Άλβέρτος Σπέρ: Πεδίον Ζεππελίν στην Νορμβέργη. Τμήμα της προσθίας πλευράς της εξέδρας

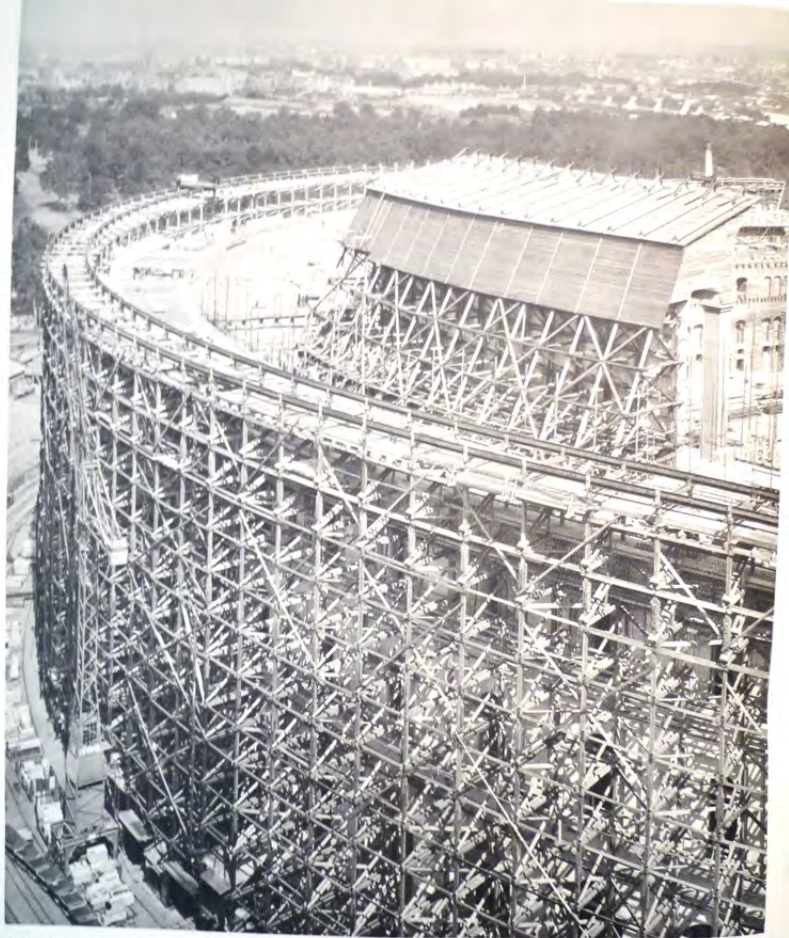

Architekt Albert Speer: Rückansicht vom Tribünenbau des Zeppelinfeldes — Αρχιτέκτων Άλβέρτος Σπίερ: Όπισθία όψη της εξέδρας του πεδίου Ζεπέλιν

Architekt Albert Speer: Pfeilerhalle vom Tribünenbau des Zeppelinfeldes — Αρχιτέκτων Άλβέρτος Σπίερ: Στοά της εξέδρας του
πάλαιου Ζεππελίν

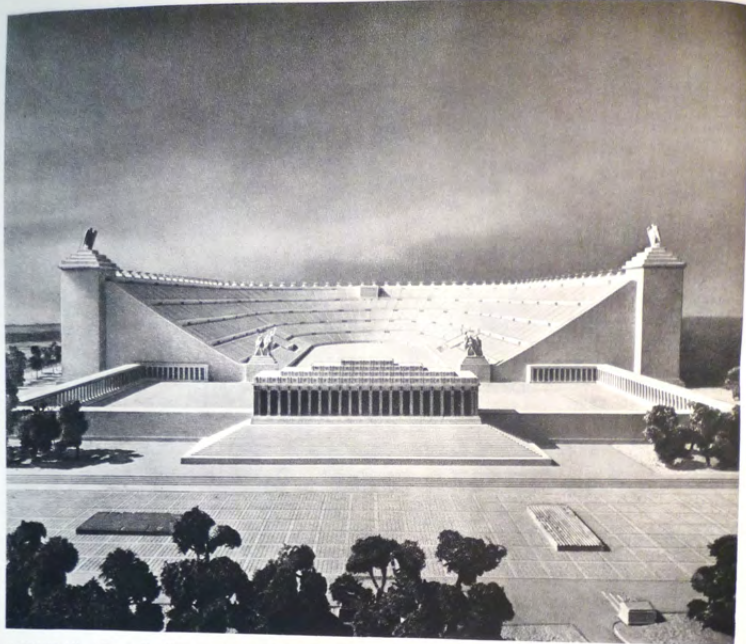

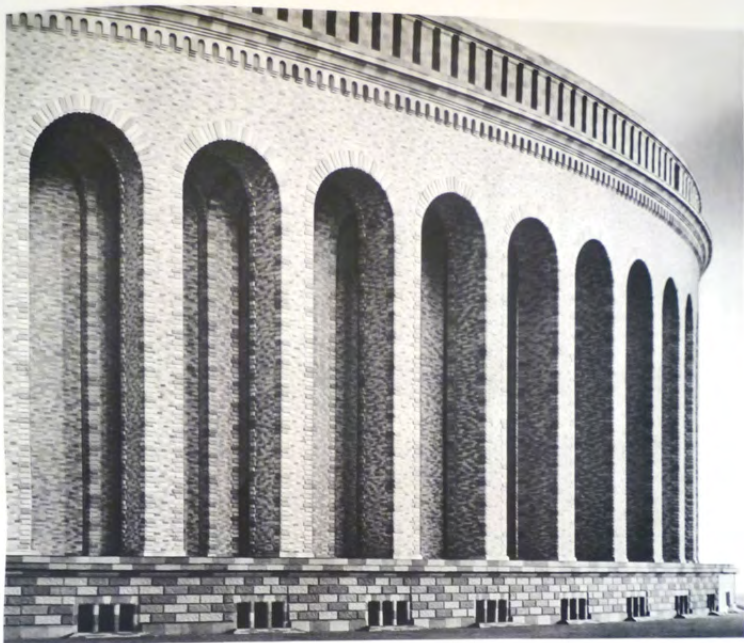
Architekten Ludwig Ruff† und Franz Ruff; Baubild von der Kongresshalle, im Hintergrund die alte Stadt Nürnberg — Αρχιτέκτονες
Λουδοβίκος Ρούφ† και Φράντς Ρούφφ: Κτίριον των συνελεύσεων υπό κατασκευήν. Είς τὸ βάθος ἡ παλαιὰ πόλις τῆς Νορμπαργίτης*

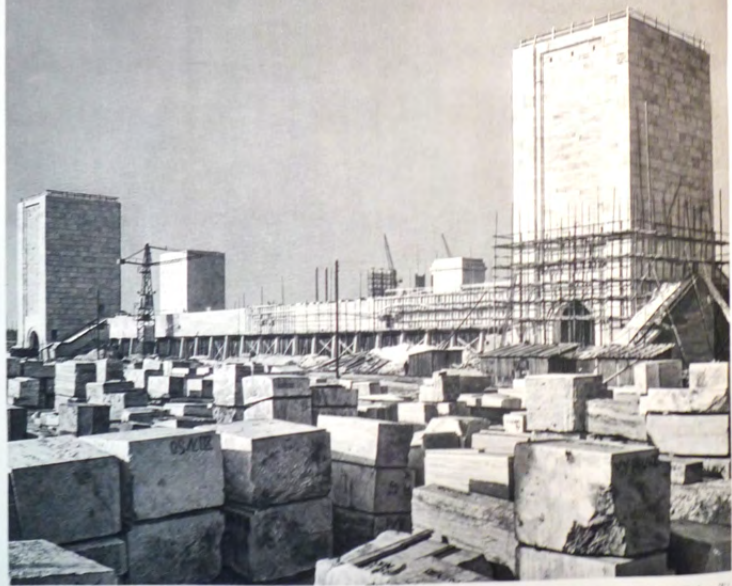
Architekten Ludwig Ruff† und Franz Ruff: Innenraum der Kongreßhalle, im Bau — Αρχιτέκτονες Λουδοβίκος Ρούφ† και Φράντς Ρούφφ: Έσωτερικόν του κτηρίου συνελεύσεων, υπό κατασκευή

Architekt Albert Speer: Das Deutsche Stadion auf dem Reichsparteitag-Gelände in Nürnberg, Modell — Αρχιτέκτων Αλβέρτος Σπίερ: Τὸ Γερμανικὸν Στάδιον ἐπὶ τὸν χώρον τῶν συνελεύσεων τοῦ Κόμματος ἐπὶ τὴν Νυρμπεργὴν, πρόπλασμα

Architekt Albert Speer: Ausschnitt von der Außenwand des Deutschen Stadions, Modell — Αρχιτέκτων Άλβέρτος Σπίερ: Τμήμα του εξωτερικού τοίχου του Γερμανικού Σταδίου, πρόπλασμα

Architekt Albert Speer: Das Märzfeld auf dem Reichsparteitag-Gelände in Nürnberg, im Bau — Αρχιτέκτων Αλβέρτος Σπέερ: Το παλιόν του Μάρτη επί το χώρο των συνελεύσεων του Κόμματος στην Νυρεμβέργη, επί κατασκευή

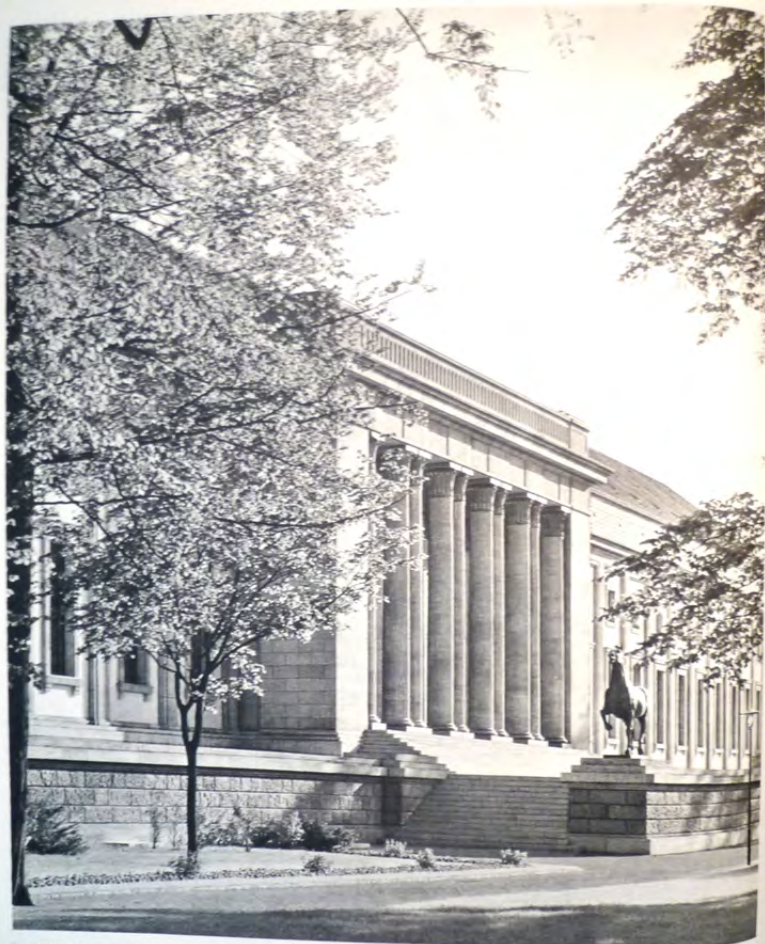
Architekt Albert Speer: Die Neue Reichskanzlei in Berlin, Eingang Voßstraße — Αρχιτέκτων Άλβέρτος Σπέρ: Τό μέγαρο τής Καγκελαρίας στό Βερολίνο. Είσοδος από τήν οδό Φόσ

Architekt Albert Speer: Die Neue Reichskanzlei in Berlin, Gesamtansicht des Gebäudes an der Voßstraße — Αρχιτέκτων Αλβέρτος Σπέρ: Το νέο μέγαρο της Καγκελαρίας στο Βερολίνο. Γενική άποψη από την εδρά Φόξ

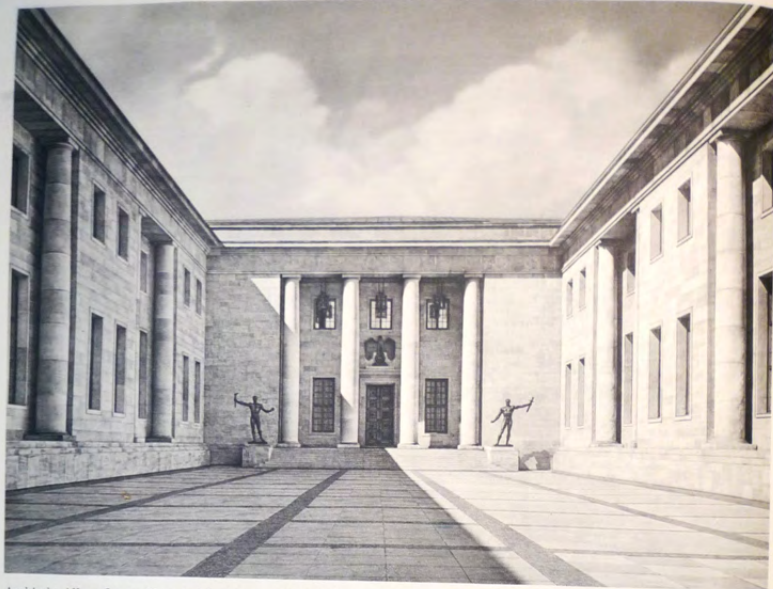
Architekt Albert Speer: Die Neue Reichskanzlei, Ausschnitt vom Mittelbau an der Voßstraße — Ἀρχιτέκτων Ἀλβέρτος Σπέρ: Τὸ νέο μέγαρο τῆς Καγκελαρίας, μεσαίον τμήμα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Φόξ

Architekt Albert Speer: Gartenansicht der Neuen Reichskanzlei — Αρχιτέκτων Άλβέρτος Σπίερ: Όψεις από τόν κήπο τού νέου κειβερνού τής Καγκελαρίας

Βildhauer Josef Thorak: Bronzeplastik im Garten der Neuen Reichskanzlei — Γλύπτης Ίωσήφ Τόρακ: Χάλκινο γλυπτό σάν κίπο τοῦ νέου μαγέροσ τῆς Καγκελαρίας

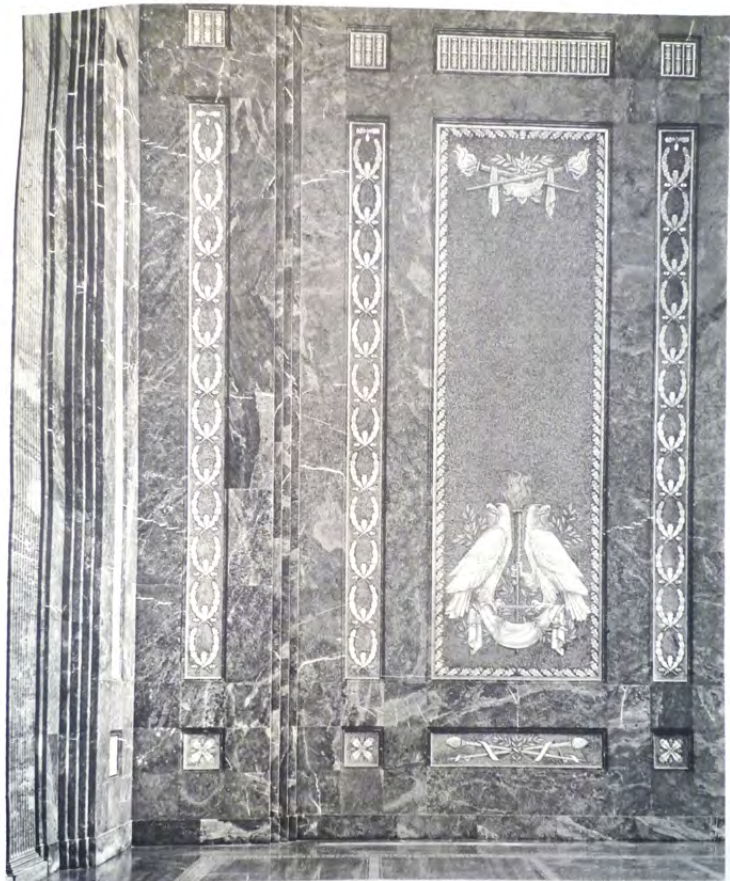
Architekt Albert Speer: Ehrenhof der Neuen Reichskanzlei — Αρχιτέκτων Άλβέρτος Σπέαρ: Τιμητική αΐλη του νέου μαγάρου της Καγκελαρίας

Architekt Albert Speer: Marmorgalerie der Neuen Reichskanzlei — Αρχιτέκτων Αλβέρτος Σπίερ: Μαρμάρου από τοίχους γκαλερί της Κυβερνώσεως

Architekt Albert Speer: Mosaiksaal der Neuen Reichskanzlei — Αρχιτέκτων Άλβέρτος Σπέρ: Μωσαϊκή αίθουσα του νέου παλάτιου της Καγκελαρίας

Architekt Albert Speer: Einzelheit der Wand des Mosaiksaals mit den Mosaikarbeiten von Ludwig Kasper — Αρχιτέκτων Άλβέρτος Σπίερ: Απεικονήματα του κήπου της μωσαϊκής αίθουσας με τα μωσαϊκά του Λουδοβίκου Κάσπερ

Architekt Albert Speer: Der Runde Raum in der Neuen Reichskanzlei — Αρχιτέκτων Άλβέρτος Σπίερ: Ἡ στρογγυλή αἴθουσα τοῦ νέου μαγάρου τῆς Καγκελαρίας

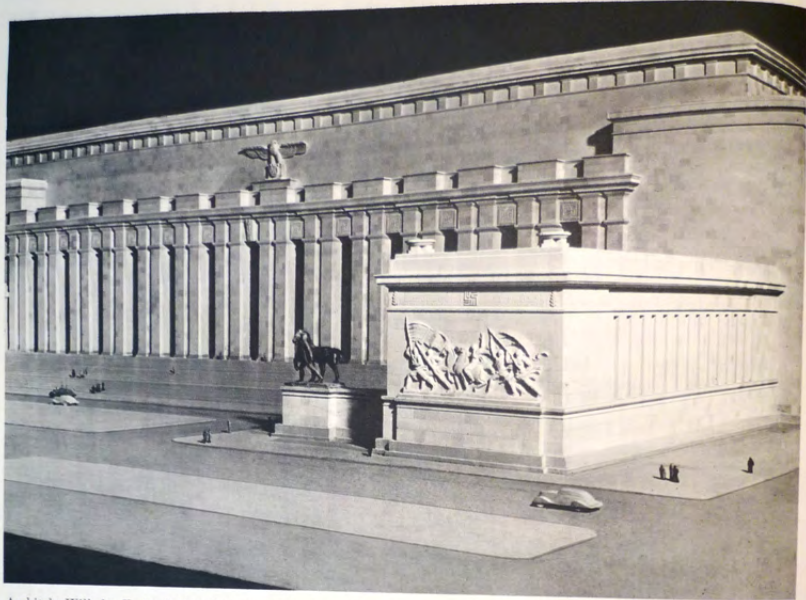
Bildhauer Arno Breker: »Genius«, Marmorrelief im Runden Baum der Neuen Reichskanzlei — Γλύπτης Άρνο Μπρέκερ: »Πνεύμα«, μαρμάρινον ανάγλυφο στην κυκλική αίθουσα του νέου μεγάρου της Καγκελαρίας

Architekt Albert Speer: Arbeitszimmer des Führers in der Neuen Reichskanzlei, Schreibtischecke — Αρχιτέκτων Άλβέρτος Σπέρ:
Διοικητικό γραφείο του Φύηερ από νέον μάρμαρον της Καγκελλαρίας, ή γωνία με τή γραφείο

Architekt Albert Speer: Arbeitszimmer des Führers, Sitzplatz am Kamin — Αρχιτέκτων Άλβέρτος Σπέρ: Δωμάτιον έργασίας τοῦ Φόρερ, ἐστία

Architekt Wilhelm Kreis: Soldatenhalle in Berlin, Modellaufnahme. Aus der Planung des Generalbauinspektors für die Reichshauptstadt — Ἀρχιτέκτων Γουλιέλμος Κράις: Στρατιωτικὴ στοὰ στὸ Βερολίνο, πρόπλασμα ἀπὸ τὴν μελέτη τοῦ γενικοῦ ἀρχιτεκτονικοῦ ἐπιθεωρητοῦ διὰ τὴν πρωτεύουσα τοῦ Κράτους

Architekt Wilhelm Kreis: Innenraum der Soldatenhalle — Αρχιτέκτων Γουλιέλμος Κράϊς: Έσωτερικό της στρατιωτικής σάλης

Planung des Generalbauinspektors für die Reichshauptstadt: Die neu ausgebaute Ostwestachse in Berlin. Blick vom Großen Stern auf das Brandenburger Tor — Μελέτη τῆς γενικοῦ ἀρχιτεκτονικοῦ ἐπιθεωρητοῦ διὰ τὴν προετοιμασία τοῦ Κράτους: Ὁ νέος ἀξὼν ἀνατολῆς-δύσεως ἀπὸ Βερολῖνο. Ὅψις ἀπὸ τὸν Μεγάλον Ἀστέρα πρὸς τὴν πόλιν τοῦ Βραντεμβούργου

Planung des Generalbauinspektors für die Reichshauptstadt: Der neugestaltete Große Stern im Tiergarten. Laternenmasten
Architekt Albert Speer — Μαρίνα του γερμανικού αρχιτεκτονικού ινστιτούτου επί της πρωτεύουσας της Κρήτης: Ο ζωοφυλάκιος «Μίρας
Λυρί» επί Πύργουρα. Φωτοστάτης του αρχιτεκτονικού Ινστιτούτου Σπάρ

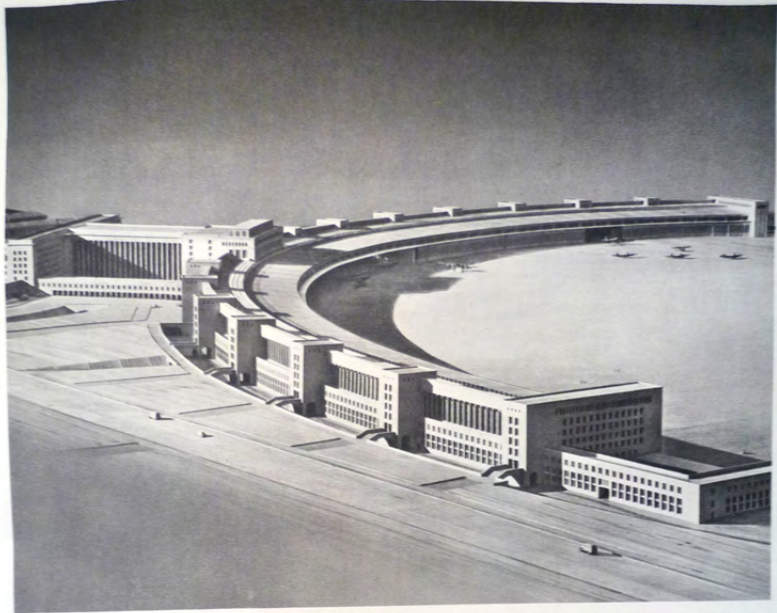
Planung des Generalbauinspektors für die Reichshauptstadt: Der Runde Platz, im Zuge der Nord-südachse gelegen, mit dem Fremdenverkehrshaus in der Mitte des Bildes und dem Brunnen von Bildhauer Arno Breker — Μελέτη του γενικού αρχιτεκτονικού επίσημου δια της πρωτεύουσας του Κράτους: Ἡ «στρογγύλη πλατεία» εἰς τὸν ἄξονα βορρᾶ - νότου μετὰ τὸν «Ὄμιον τοῦ Τουρισμοῦ» σὺ μίση τῆς εἰκόνας καὶ τὸ φρέαρ, ἔργον τοῦ γλύπτου Ἄρνο Μπρέκερ

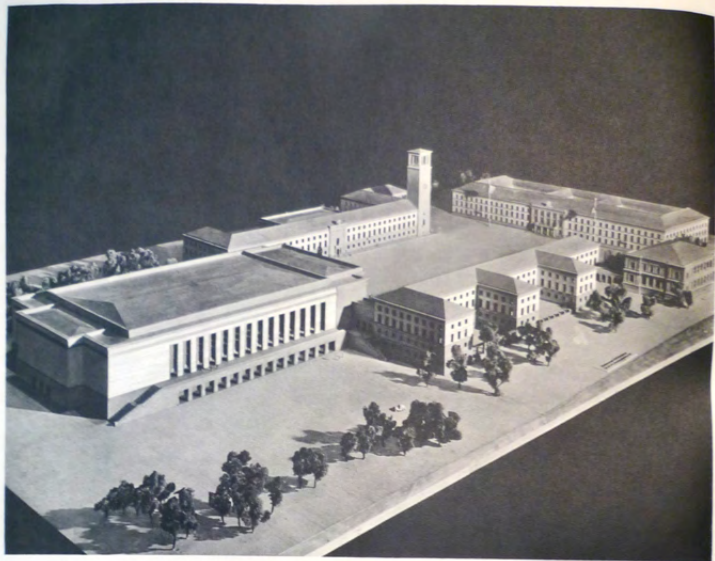
Architekten Hugo Rötcher und Theodor Dierksmeier: Das Fremdenverkehrshaus am Runden Platz in Berlin, im Bau. Aus der Planung des Generalbauinspektors für die Reichshauptstadt — Αρχιτέκτονες Ούγκο Ράιττχαρ και Θεόδωρος Ντίερκσμαιερ: «Ο Όθος του Τουρισμού» στη στρογγύλη πλατεία του Βερολίνου υπό κατασκευήν. Από την μελέτη του γενικού αρχιτεκτονικού επιθεωρητού για την Πρωτεύουσα του Κράτους

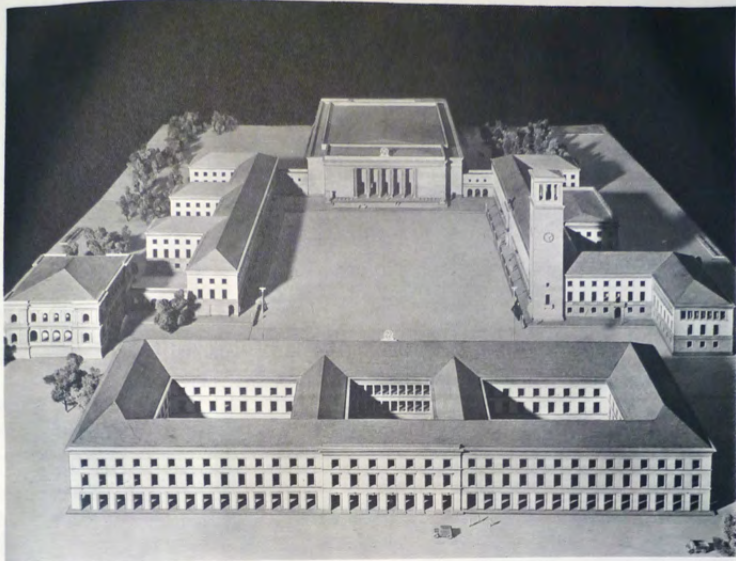
Architekt Werner March: Das Olympia-Stadion der Reichshauptstadt — Αρχιτέκτων Βέρνερ Μάρχ: Τὸ ὀλυμπιακὸν στάδιον ἐπὶ τὴν Πρωτεύουσα τοῦ Κράτους

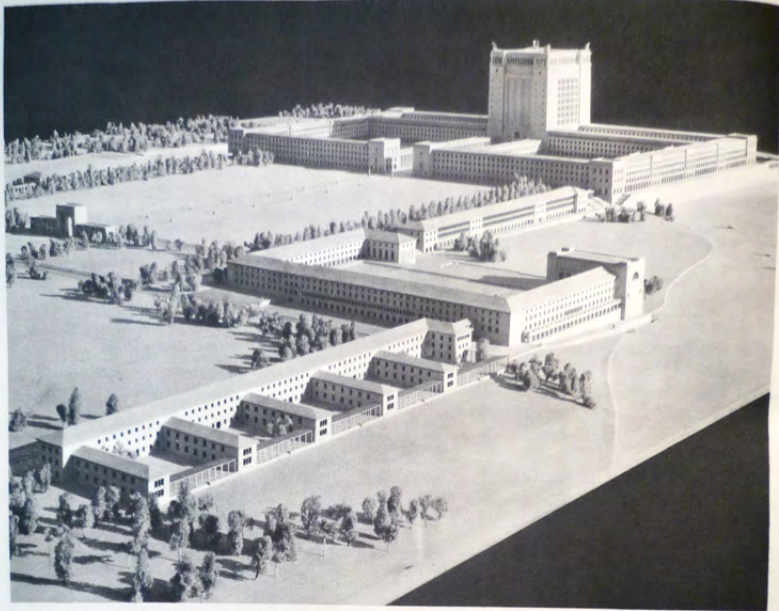
Architekt Ernst Sagebiel: Flughafen Berlin — Ἀρχιτέκτων Ἔρνστ Σάγκεμπιλ: Ἀερολιμὴν Βερολίνου

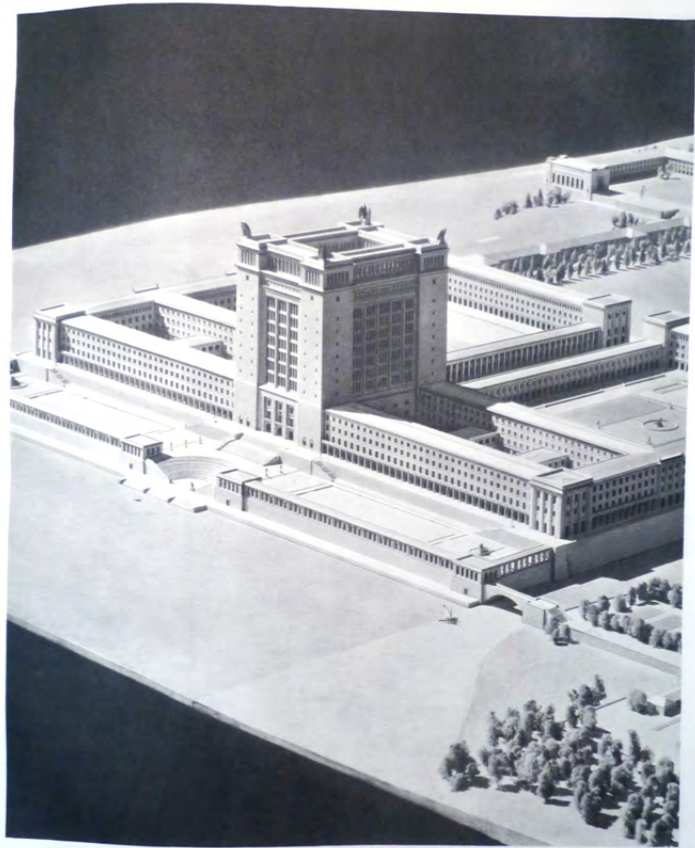
Architekt Hermann Giesler: Adolf-Hitler-Platz in Weimar, Gesamtmodell — Ἀρχιτέκτων Χέρμαν Γκίσιλερ: Πλατεία Ἀδόλφου Χίτλερ
στὴν Βαϊμάρη, Γενικὸ πρόγραμμα

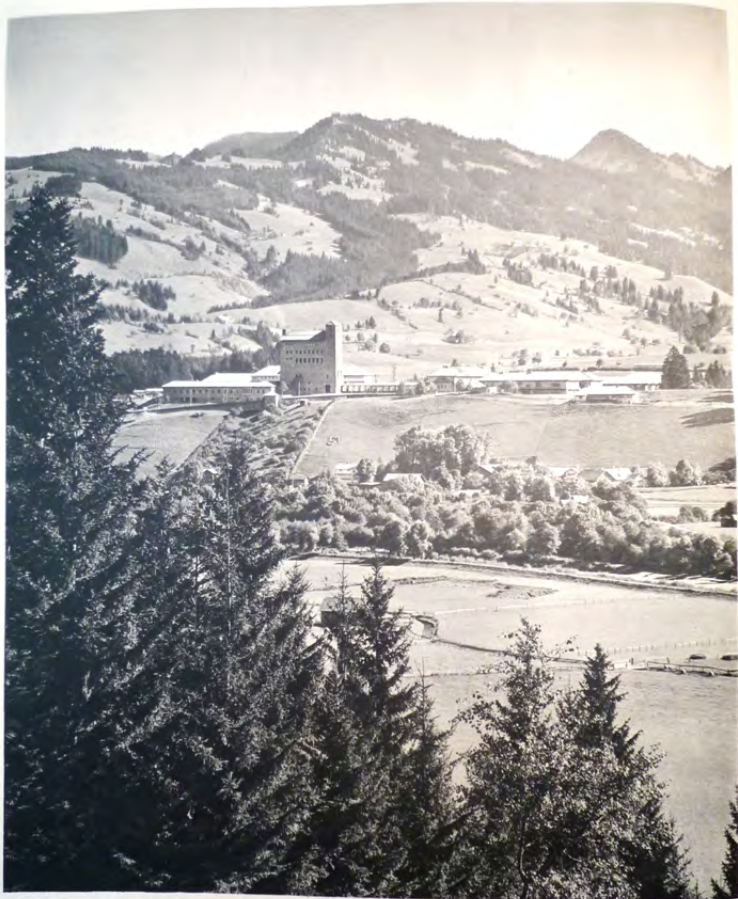
Architekt Hermann Giesler: Adolf-Hitler-Platz in Weimar. Baubild — Ἀρχιτέκτον Χέρμαν Γκίσλερ: Πλατεία Ἀδόλφου Χίτλερ στὴν Βαϊμάρη. Εἰκὼν ἐκτελέσεως

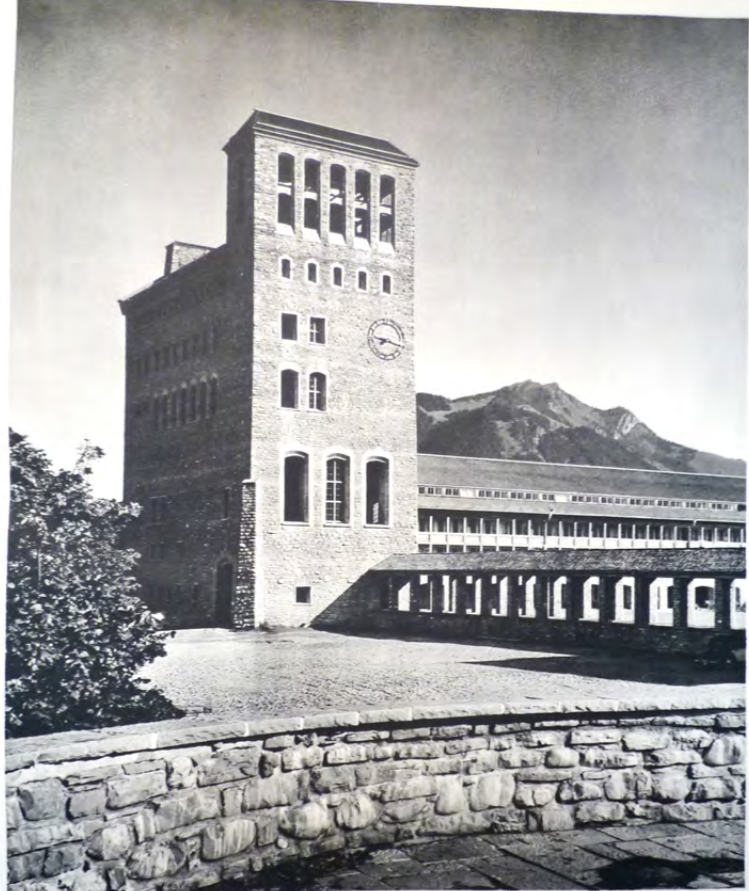
Architekt Hermann Giesler: Die Hohe Schule der Nationalsozialistischen Deutschen Arbeiterpartei am Chiemsee in Bayern, Gesamtmodell — Αρχιτέκτων Χέρμαν Γκιέλερ: Ἡ Ἀνωτάτη Σχολή τοῦ Γερμανικοῦ Ἐθνικοσοσιαλιστικοῦ Κόμματος παρά τὸ Κίμζεε στὴν Βαυαρία. Γενικὸ πρόπλασμα

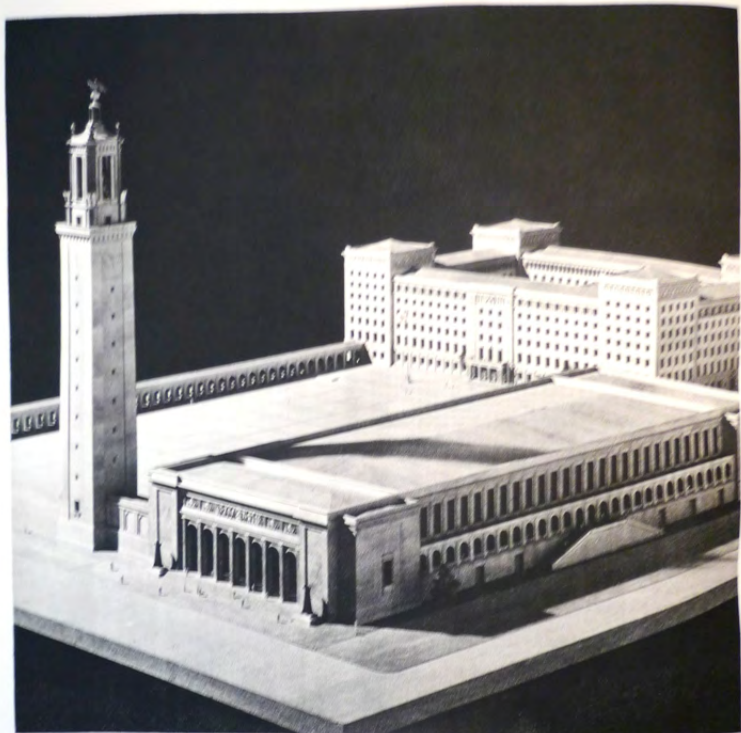
Architekt Hermann Giesler: Rückansicht des Hauptgebäudes mit dem Turmbau der Hohen Schule am Chiemsee — Αρχιτέκτονας Χέρμαν Γκίσιλαρ: Όπισθία όψη του κυρίου κτιρίου της Ανωτάτης Σχολής στο Κίμζα, με τον Πύργο

Architekt Hermann Giesler: Die Ordensburg Sonthofen im Allgäu — Αρχιτέκτων Χέρμανν Γκίσελαρ: Ὁ πύργος Σόντχοφεν αἰς Ἀλλγäu

Architekt Hermann Giesler: Turmbau der Ordensburg Sonthofen — Αρχιτέκτων Χέρμαν Γκιζλάρ: Τμήμα του πύργου Σόντχοφεν

Architekt Hermann Giesler: Platzanlage in Augsburg, Gesamtmodell — Αρχιτέκτονας Χέρμαν Γκέισλερ: Πλατεία της Αουγκσμπουργκ.
Γενικό πρόγραμμα

Architekt Albert Speer: Bildhauer-Atelier in Bayern — Αρχιτέκτονας Αλβέρτος Σπέρ: Έργαστήριον γλύπτου στην Βαυαρία

Architekt Paul Baumgarten: Theater in Saarbrücken — Αρχιτέκτον Παύλος Μπάουμγκαρτεν: Θέατρον στὸ Σάαρμπρικεν

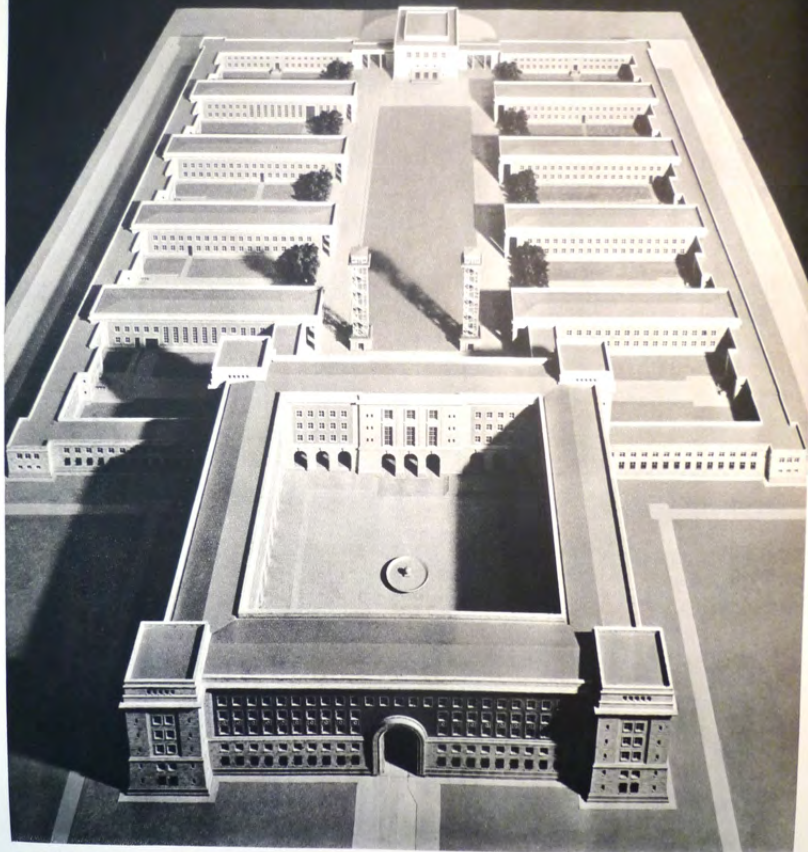
Architekt Paul Baumgarten: Foyer des Theaters in Saarbrücken — Αρχιτέκτων Παύλος Μπούμγκαρτεν: Φουαγιέ του Θεάτρου στὴ Σάρμπρυκεν

Volksbund Deutscher Kriegsgräberfürsorge: Das Freikorps-Ehrenmal auf dem Annaberg in Schlesien — Έπίσημα γερμανικοί λατρευτικοί χώροι για την ανάμνηση των πατριωτικών νεκροταφείων: Το μνημείο του εθελοντικού σώματος από Άνναμπεργκ της Σιλοσίας

Bildhauer Arno Breker: «Kameradschaft», Relief für einen Neubau aus der Planung des Generalbauinspektors für die Reichshauptstadt — Γλύπτης Άρνος Μπρέκερ: «Συνεθαλασσίνη», ανάγλυφο για ένα νέο κτίριο εκ της μελέτης του γενικού αρχιτεκτονικού επιθεωρητού για την πρωτεύουσα του Κράτους

Architekt Hans Malwitz: Wehrtechnisches Institut in Berlin. Modellaufnahme. Aus der Planung des Generalbauinspektors für die Reichshauptstadt — Αρχιτέκτων Χάνς Μάλβιτς: Ίνστιτούτο της πολεμικής τέχνης στο Βερολίνο, πρόπλασμα. Από την μελέτη του γενικού αρχιτεκτονικού επιθεωρητού για την πρωτεύουσα του Κράτους

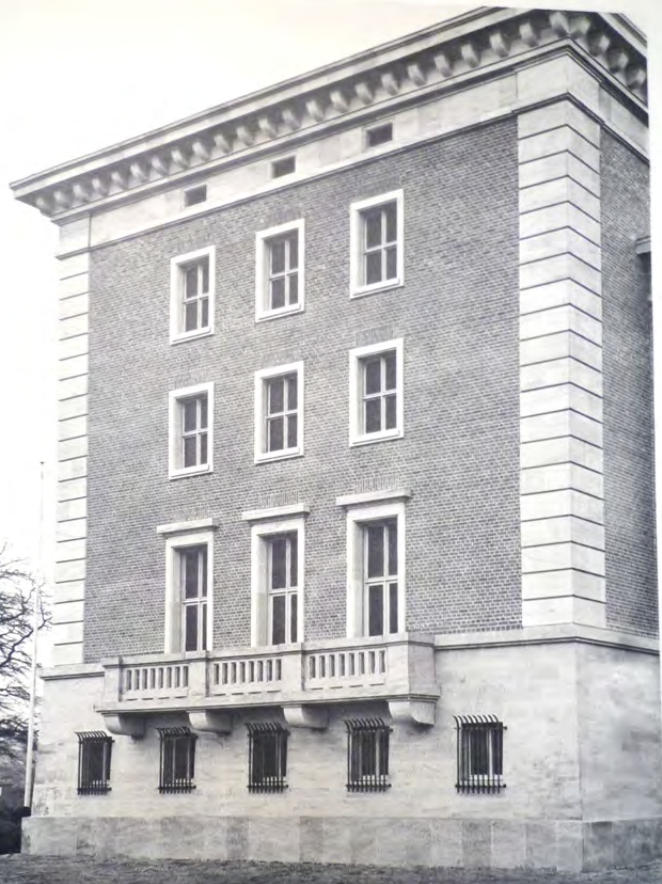
Αρχιτέκτων Hans Hermann Klaje, Mitarbeiter Erich Finke, Kriegsschule in Danzig, Modellbild — Αρχιτέκτων Χάινς Χέρμαν Κλάιζε, συνεργάτης Έριχ Φίνκε: Πολιτική σχολή του Λάντσεργκ, πρόβλεψη

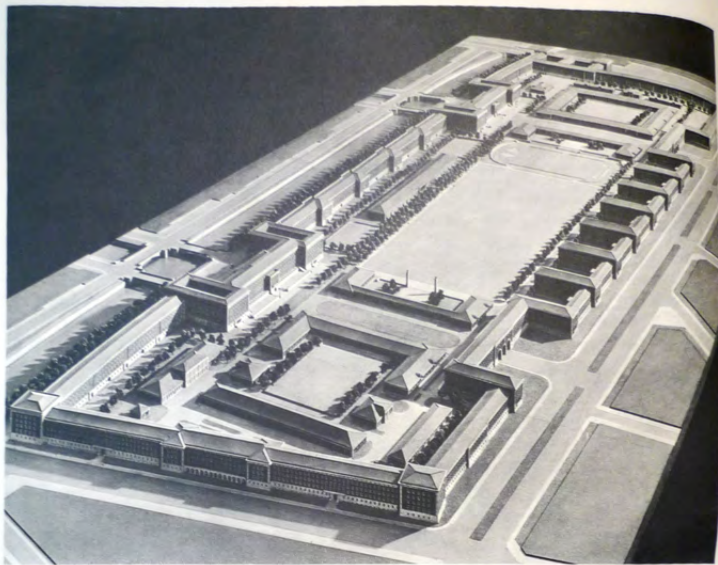
Architekt Hans Hermann Klaje, Mitarbeiter Erich Finke: Neubau der Kasernen des Wachregiments Groß-Deutschland in Berlin. Aus der Planung des Generalbauinspektors für die Reichshauptstadt. Ausschnitt aus dem Gesamtmodell — Αρχιτέκτων Χάινς Χέρμαν Κλάιε, συνεργάτης Έριχ Φίνκε: Οι νέοι στρατώνες του συντάγματος της φρουράς «Μεγάλη Γερμανία» στο Βερολίνο. Από την μελέτη του γενικού αρχιτεκτονικού επιθεωρητού για την πρωτεύουσα του Κράτους. Τμήμα του γενικού προγράμματος

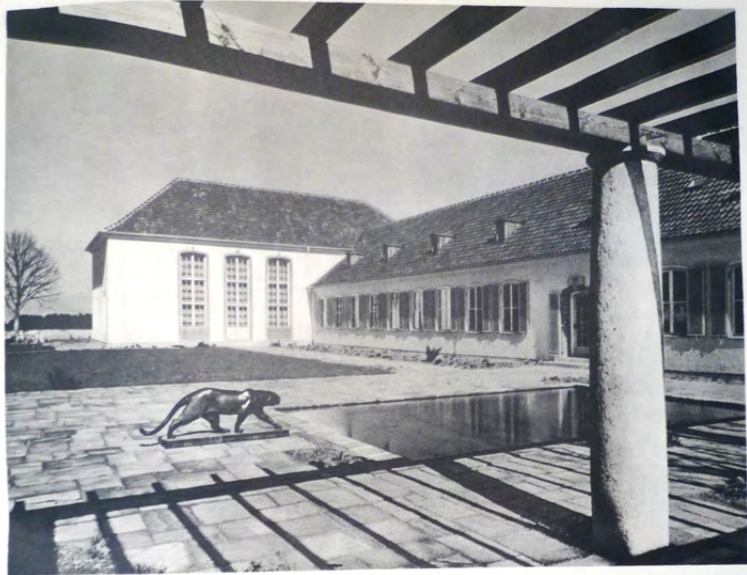
Architekt Hans Hermann Klaje, Mitarbeiter Erich Finke: Neubau der Kasernen des Wachregiments Groß-Deutschland in Berlin. Aus der Planung des Generalbauinspektors für die Reichshauptstadt. Naturgroßes Modell-Teilstück — Αρχιτέκτων Χάνς Χέρμανν Κλάγι, συνεργάτης Έριχ Φίνκε: Οι νέες στρατώνες του συντάγματος της φρουράς «Μεγάλη Γερμανία» στο Βερολίνο. Από την μελέτη του γενικού αρχιτεκτονικού επιθεωρητού. Πρόπλασμα σε φυσικό μέγεθος. Τμήμα

Architekt Hans Hermann Klaje, Mitarbeiter Erich Finke: Neubau der Kasernen des Wachregiments Groß-Deutschland in Berlin. Aus der Planung des Generalbauinspektors für die Reichshauptstadt. Naturgroßes Modell-Teilstück — Αρχιτέκτων Χάινς Χέρμαν Κλάιε, συνεργάτης Έριχ Φίνκε: Οι νέοι στρατώνες του συντάγματος της φρουράς «Μεγάλη Γερμανία» στο Βερολίνο. Από την μελέτη του γενικού αρχιτεκτονικού επιθεωρητού. Πρόπλασμα σε φυσικό μέγεθος. Τμήμα

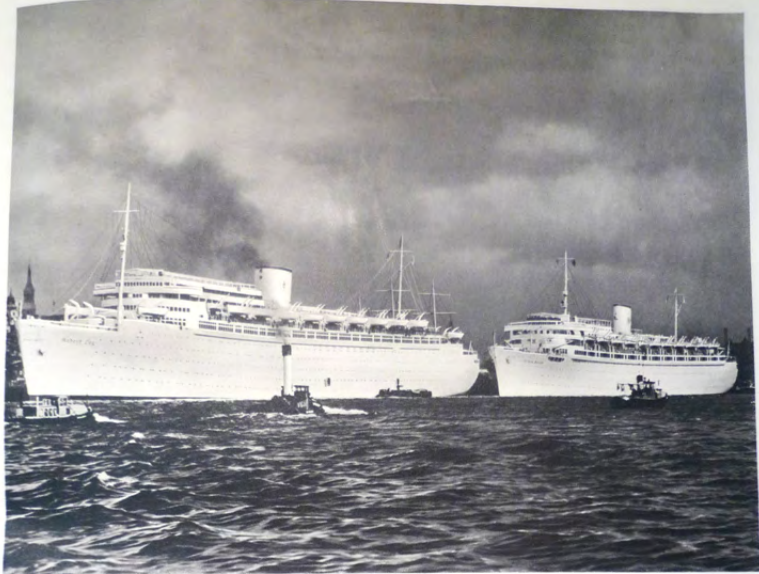
Architekt Hans Hermann Klaje, Mitarbeiter Erich Finke: Neubau der Kasernen des Wachregiments Groß-Deutschland in Berlin. Aus der Planung des Generalbauinspektors für die Reichshauptstadt. Gesamtmodell — Αρχιτέκτων Χάνς Χέρμαν Κλάιε, συνεργάτης Ερσιχ Φίνκε: Οι νέοι στρατώνες του συντάγματος της φρουράς «Μεγάλη Γερμανία» στο Βερολίνο. Από την μελέτη του γενικού αρχιτεκτονικού έπιθεωρητού για την πρωτεύουσα του Κράτους. Γενικό πρόγραμμα

Bauverwaltung der Luftwaffe: Offizierskasino eines Fliegerhorstes — Οικόδομητική υπηρέσια της αεροπορίας: Αίθουσα άξιωματικών
ένος αεροδρομίου

Bauverwaltung der Luftwaffe: Flugzeughallen eines Fliegerhorstes — Οικοδομητική υπηρεσία της αεροπορίας: Ύψιστα αεροπλάνων
ένος αεροδρομίου

»Kraft durch Freude«-Schiffe »Robert Ley« und »Wilhelm Gustloff« — Τά πλοία τῆς ὀργανώσεως »Η Δύναμις διὰ τῆς Χαρᾶς«
»Ρόμπερτ Λάι« καί »Βίλχελμ Γκούστοφφ«

Architekt Woldemar Brinkmann: Tanzsaal aus dem »Kraft durch Freude«-Schiff »Robert Ley« — Αρχιτέκτων Βόλντεμαρ Μπρίνκμανν:
Λίθουσα χορού τῶν πλοίων »Ρόμπερτ Λάι« τῆς ὁργανώσεως »Δύναμις ἐπὶ τῆς Χαρᾶς«

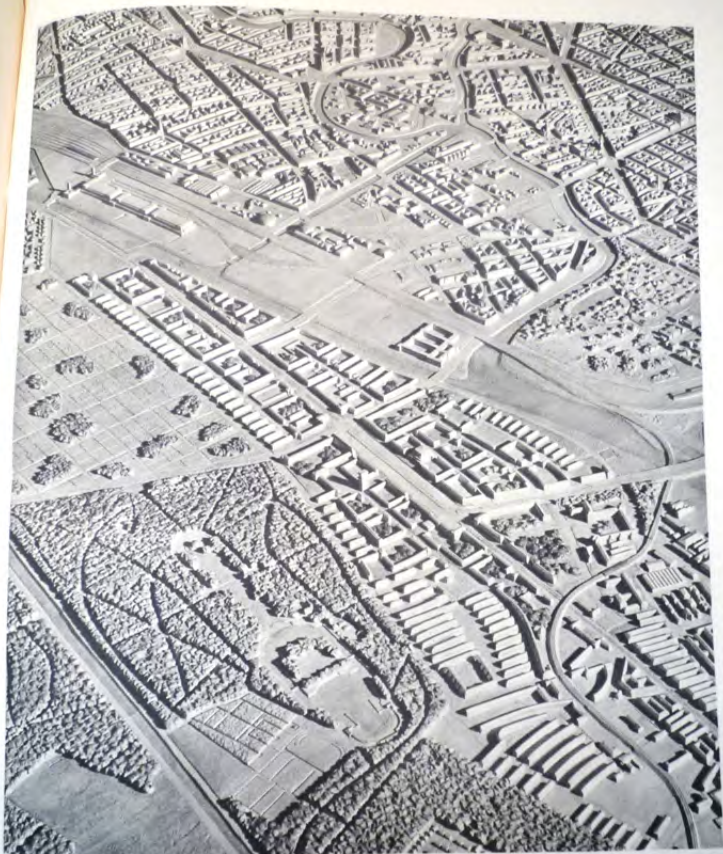
Architekt Herbert Rimpl: Stadt der Hermann-Göring-Werke, perspektivische Zeichnung — *Νεγρεκτων Χείμαρρ Πυρσι: Πλάνη τών έργων τών Χείμαρρ Γκαίττλ. Προσθητικόν σχέδιον*

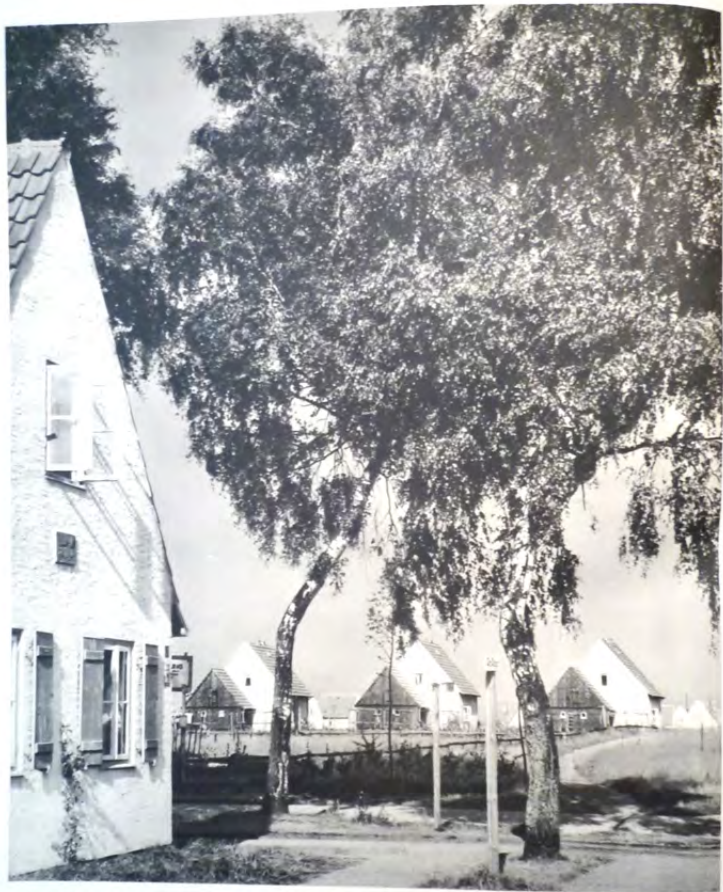
Architekt Herbert Rimpl: Stadt der Hermann-Göring-Werke, Gesamtanlageplan, Modell — Αρχιτέκτων Χέρμπερτ Ρίμπλ: Πόλις τῶν ἐργοστασίων Χέρμαν Γκαίρινγκ, γενικὸν σχέδιον. Πρόπλασμα

Hauptplanungsamt der Stadt Berlin: Wohnsiedlung Berlin-Charlottenburg-Nord. Aus der Planung des Generalbauinspektors für die Reichshauptstadt. Oben: Schaubild des Zentrums der Siedlung. Unten: Gesamtanlageplan der Siedlung — Υπερσία γενικού σχεδίου της πόλεως Βερολίνου: Συναικισμός Βερολίνου-Χαρολottenμπουργκ-Βορράς. Από την μελέτη του γενικού αρχιτεκτονικού έπιθεωρητή γιά την πρωτεύουσα του Κράτους. Άνω: άποψη του κέντρου του συναικισμού. Κάτω: γενική κάτοψη του συναικισμού

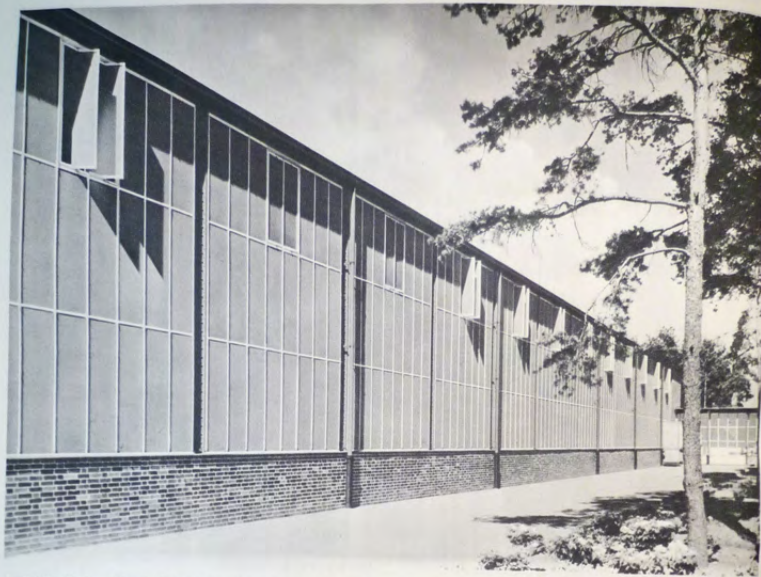
Hauptplanungsamt der Stadt Berlin: Wohnsiedlung Berlin-Charlottenburg-Nord. Aus der Planung des Generalbauinspektors für die Reichshauptstadt. Gesamtmodell — Υπερρεαλιστική γενική σχεδίαση της πόλεως Βερολίνου: Συννοσηριό Βερολίνου-Σαρλότενμπουργκ-Βορράς. Από την μελέτη του γενικού αρχιτεκτονικού επιθεωρητή για την πρωτεύουσα του Κράτους. Γενικό πρόπλασμα

Architekt Herbert Rimpl: Werksiedlung der Heinkel-Werke — Αρχιτέκτων Χέρμπαρτ Ρίμπλ. Έργασιός συνοικισμός τῶν ἑργασιαίων Χάινκελ.

Architekt Herbert Rimpl: Werkstatthalle der Heinkel-Werke — Αρχιτέκτων Χέρμπερτ Ρίμπλ: Συναργείο των εργοστασίων Χάινκελ

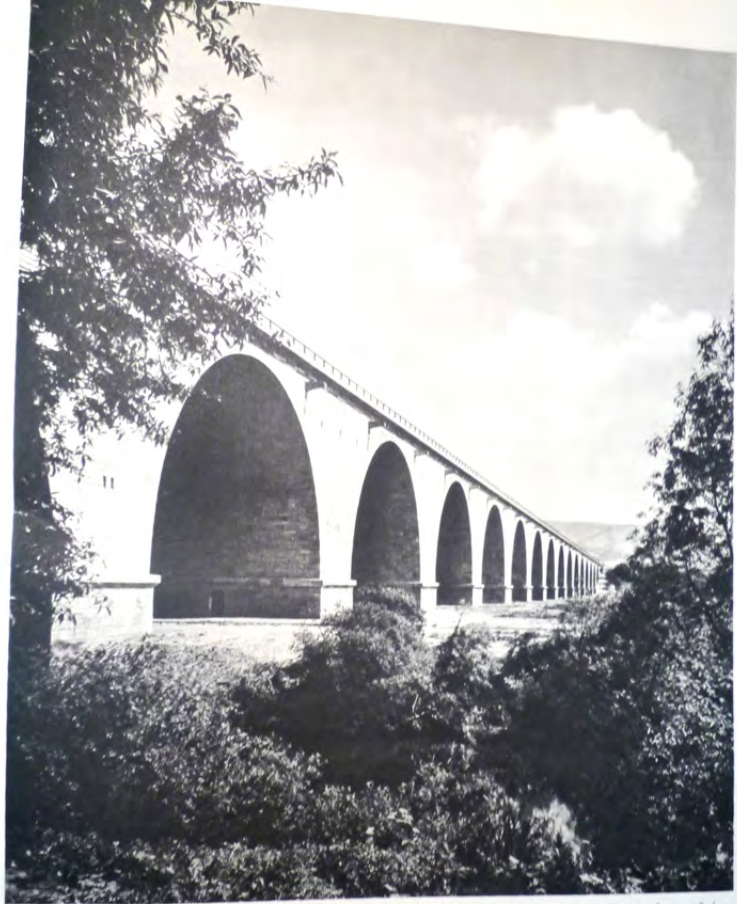
Architekt Herbert Rimpl: Lehrlingswerkstatt der Heinkel-Werke — Ἀρχιτέκτων Χέρμπερτ Ρίμπλ: Συνεργεῖον μαθητευομένων τῶν ἐργοστασίων Χάινκελ

Architekt Herbert Rimpl: Turnhalle für die Gefolgschaft der Heinkel-Werke — Αρχιτέκτονας Χέρμπερτ Ρίμπλ: Αίθουσα γυμναστικής
του προσωπικού των εργοστασίων Χάινκελ

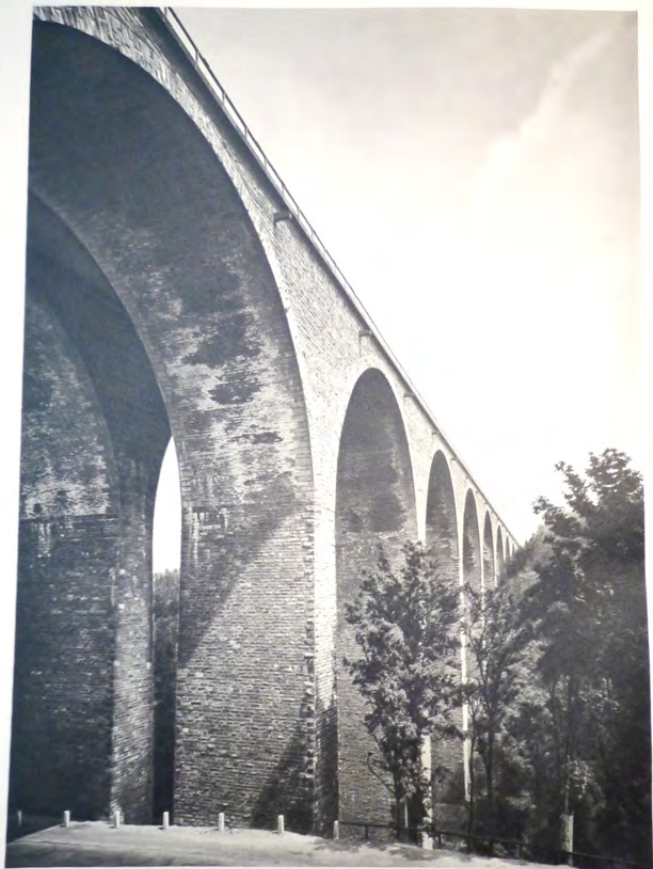
Architekt Wilhelm Haerter: Elbebrücke für Hamburg (Zeichnung) — Ἀρχιτέκτων Γουλιέλμος Χαϊρτερ: Γέφυρα ἐπὶ τοῦ Ἐλβᾶ εἰς Ἀμβούργου. Σχῆμα

Architekt Fritz Tamm: Reichsautobahnbrücke — Αρχιτέκτων Φρίτζ Τάμμ: Γέφυρα αυτοκινητοδρόμου

Architekt Fritz Tamms: Reichsautobahnbrücke — Αρχιτέκτων Φρίτς Τάμμς: Γέφυρα αυτοκινητοδρόμου

Architekt Paul Bonatz: Brücke der Reichsautobahn — Αρχιτέκτων Παύλος Μπόνατς: Γέφυρα αυτοκινητοδρόμου

Architekt Fritz Tamms: Ausschnitt vom Gesims einer Reichsautobahnbrücke — Αρχιτέκτων Φρίτς Τάμμς: Τμήμα του γείσου μιας γαβόρας αὐτοκινητοδρόμου

Architekt Hans Freese: Reichsautobahnbrücke — Αρχιτέκτων Χάνς Φρέζε: Γέφυρα αυτοκινητοδρόμου

Architekt Fritz Tamm: Überführung über die Reichsautobahn — Αρχιτέκτων Φρίτς Τάμμς: Γαβύρωμα άνωθεν τού αυτοκινητοδρόμου

BILDVORLAGEN:

Max Baur, Potsdam, Seiten 50-52, 64. Bildstelle der Bauverwaltung der Luftwaffe, Seiten 85, 86. Ernst H. Börner, Berlin-Zehlendorf, Seiten 45, 48, 62, 65, 81, 82, 84. Kurt Grimm, Nürnberg, Seiten 53, 44. Otto Hagemann, Berlin-Friedenau, Seite 65. Hansa-Luftbild, München, Seite 26 (freigegeben durch Prüfstelle im R. L. M. 6. XI. 59). Professor Walter Hege, Weimar, Seite 25. Heinrich Heidersberger, Berlin-Adlershof, Seiten 94-97. Jaeger & Goergen, München, Seiten 27-50, 75. Stefan Kaminski, München, Seiten 51, 60. Klinke & Co., Berlin (Negativ Nr. 45 769, freigegeben R. L. M.), Seite 66. Arthur Köster, Berlin-Lichterfelde, Seiten 67, 83, 95, 102. M. Krajewsky, Berlin-Charlottenburg, Seiten 68, 69, 80. Volksbund Deutscher Kriegsgräberfürsorge, Berlin-Grünwald, Seite 78. Müller & Sohn, Berlin, Seiten 20, 57. C. Müller & Sohn, Hamburg, Seite 87. Charlotte Rohrbach, Berlin-Wilmersdorf, Seiten 54, 79. Rudolf Sandalo, Berlin-Wilmersdorf, Seite 47. Hugo Schmölz, Köln, Seiten 7, 52, 55-45, 46, 70-74, 76, 77, 99-101, 103. Staatliche Bildstelle, Berlin, Seiten 49, 55-56, 58, 59, 61, 90, 91. Rudolf Stickelmann, Bremen, Seiten 88, 89.

7